БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 136 (627)

12 ИЮЛЬ ПАЙШАНБА 1956 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН

БУГУНГИ СОНДА:

СССР Олий Советининг бешинчи сессияси (1-бет).
КПСС Марказий Комитетида Буюк Британия Коммунистик партиясининг раҳбар арбоблари қабул қилинди (1-бет).
Буюк Британия Коммунистик партияси раҳбар арбобларининг СССРда бўлиши муносабати билан зиёфат (1-бет).
Совет ҳукумати раҳбарларининг Эрон шоҳаншоҳи Ҳазрат Олийлари билан суҳбати (1-бет).
СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг МХР Буюк халқ хуроли президиумига, МХР Министрлар Советига ва Мўғулистон халқ-Революцион партияси Марказий Комитетига табриги (1-бет).
Сэр Антони Иденнинг СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганинга мактуби (2-бет).
ПАРТИЯ ТЕМАСИДА: **Б. Титков, З. Шокиров.** — Район партия комитети саноат корхоналарига конкрет раҳбарлик қилиши керак (2-бет).
Совет ҳукуматининг АҚШ ҳукуматига нотаси (2-бет).
Колхоз қишлоқлари гуллаб-яшнамоқда (3-бет).
СССР билан Ҳиндистон ўртасида иқтисодий ҳамкорлик (4-бет).
Мўғулистон халқ революциясининг 35 йиллигининг байрам қилиниши (4-бет).

Қишлоқларимизни янада обод ва кўркам қилайлик

Ўзбек классик адабиётининг улуғ санъаткорлари Маҳмур ва Муқимийлар меҳнаткаш халқ учун «дунё қурилган дор» бўлган замонларда ўз халқининг аянч аҳволига ачиниб, алам-истироб билан таърифлаган, хонавайрон, қашшоқ, хафагазак деҳқонлар энди йўқ, уларнинг хароба, хапалак қишлоқлари ва бойқушнинг вайронасига ўхшаган илма тешик, тутдек тўкилиб турган уйларидан энди ному-нишона ҳам қолмаган. Ҳар ер ҳар ерда кўринадиган «бир капа, икки капа, уч олачуқ, тўрт каталак»лар ўрнида гўзал ва обод колхоз қишлоқлари барпо этилди.

Азим шаҳарлар ва совет ҳокимияти йилларида барпо этилган янги саноат марказлари билан бир қаторда ўсиб, улғаяётган, шу шаҳар ва саноат марказларининг давомига айланиб кетган қишлоқларимиз ободлик, гўзаллик ва бадавлат ҳаётимизнинг ёрқин ифодаси бўлиб қолди. Бу қишлоқлар шоир ва адибларимизнинг қўшиқларида, тариф ва тавсифларида достон бўлиб кетди.

Республикамизга меҳмон бўлиб келган бошқирд халқининг севимли ёзувчиси Сайфи Қудаш гўзал пойтахтимизга туташиб кетган хуш манзарали колхоз қишлоқларини ҳавас билан тилга олади. Ҳақиқатан ҳам Сайфи Қудаш тарифлаганидек Тошкентнинг марказий кўчаларидан бошланиб кетган кўмкўк дарахтзорлар, кўчаларни ёқалаб қатор тизилган кекса азим тераклар, боғлар, кумуш сувли ариқлар, бетиним қатнаб турган сон-саноқсиз машиналар, гавжум, ранг-баранг ва серҳаракат кўчалар бири-бирига туташиб кетади ва жуда узоқларга қадар давом этади.

Сайфи Қудаш тарифини келтирган Дўрмон қишлоғи колхоз тузуми туфайли қисқа муддатда обод ва кўркам бўлиб кетди. Катта йўл ёқасидаги қўш қаватли, кўп хонали нақшкор иморатлар — колхоз правлениеси. колхоз уруғчилик лабараторияси, мактаб, почта, меҳмонхона, туғуруқхона, ҳаммом ва бошқа маданий-маиший бинолар азим тераклар орасидан кўзга ташланиб туради. Гузарнинг чиройига ҳусн қўшиб турган соя-салқин чойхона қишлоқ аҳолисининг маданий дам олиш жойига айланган. Катта магистрал йўлдан бурилиб янги тушган кўчаларга қарасангиз табиатингиз янада равшан бўлади. Пахта далалари, бедапоялар ва мевазор боғларни ёқалаб кетган адил кўчаларнинг икки томонида колхозчиларнинг янги типда солинган шинам уйлари совет деҳқонининг бадавлат ва маданий ҳаёт кечираётганликларидан дарак беради. Кўчанинг икки бетидаги ёш тераклар орасида оқариб кўринган бу уйлар айниқса оқшомлари электр нурида чароғон бўлиб кетади.

Дўрмон қишлоғида қурилиш ишлари давом этмоқда. Қишлоқнинг хуш манзара ва баҳаво жойига қурилаётган икки қаватли ва кўп хонали дам олиш уйининг биноси битказилиб, ҳозир хоналар бўёқдан чиқарилмоқда. Қишлоқда электр, водопровод, канализация тармоқлари кенгайтирилмоқда.

Октябрь революциясидан илгари Дўрмон қишлоғининг чорикор, бадрак ва камбағал деҳқонлари ҳар қанча тер тўкиб меҳнат қилсалар ҳам қўллари қисқа эди, узаттан билан ҳеч қаерга етмасди. Совет тузуми қишлоқ хўжалигининг социалистик системаси деҳқонларимизнинг қўлини узун қилиб қўйди. Коммунистик партия ва Совет Ҳукуматининг қишлоқ хўжалигини кескин суратда юксалтириш, колхозларни ҳар томонлама мустаҳкамлаш сиёсатини изчиллик билан амалга ошираётганликлари натижасида колхозларимиз бақувват, колхозчиларимиз бадавлат бўлиб қолдилар. Дўрмон қишлоғи территориясидаги «Қизил Ўзбекистон» колхози ўтган йили пахтанинг ўзидан 25 миллион сумга яқин даромад қилди. Колхознинг бўлинмас фонди ҳам йилдан-йилга ортиб бормоқда. Шунинг учун ҳам колхоз қишлоғи гуллаб-яшнамоқда.

Совет давлати шаҳар ва қишлоқларимизни обод қилиш, меҳнаткашларга уй-жой, маданий-маиший бинолар қуриш учун йилдан-йилга кўплаб маблағ ажратмоқда. Қурилиш объектларини бинокорлик материаллари ва илғор техника билан тобора кўпроқ таъминламоқда. Областимиздаги кўпгина қишлоқ советлари бу имкониятлардан фойдаланиб, колхоз қишлоғининг йилдан-йилга гуллаб-яшнаши учун барча тадбирларни амалга оширмоқдалар. Орджоникидзе районидаги Дўрмон, Боёвутдаги Димитров, Янгийўлдаги Халқобод, Чиноздаги Йўлтушкан қишлоқлари шулар жумласидандир.

Бироқ айрим район раҳбарлари, қишлоқ советларининг ходимлари ободончилик ва маданий-оқартув ишларига етарли эътибор бермаётирлар. Бундай жойларда колхозчиларимиз ҳали ҳам эски уйларда яшамоқдалар. Пискент ва Паркент районларидаги кўпгина қишлоқлар ва у ердаги уй-жой ҳамда маданий-маиший бинолар колхозчиларимизнинг кундан-кунга ўсиб бораётган ҳозирги талабларига жавоб бермайди. Колхоз, совхоз ва МТСларда клублар, болалар боқчалари, кино ва бошқа маданий-маиший бинолар неча йиллаб ремонт қилинмайди. Колхозчиларимиз, МТС, совхоз ишчилари учун қулай меҳнат ва дам олиш шароити яратиб берилмайди. Масалан, Гулистон районидаги Бушуев номли 10-наслдорчилик совхозининг раҳбарлари (директори ўртоқ Галицинский) совхоз ишчиларига маданий-маиший шароит яратиб бериш ишларига етарли эътибор бермаётирлар. Совхоз ишчилари учун уй-жой қуриш ишлари тўхтаб қолган. Совхозда бир неча ойлардан бери нонвойхона ишламаётир. Улар нонвойхонани ремонт қилиш ва уни ишга тушириш билан мутлақо қизиқмаётирлар. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Район партия ва совет ташкилотлари, шунингдек қишлоқ советлари колхоз қишлоқларининг обод ва кўркам бўлиши учун барча тадбирларни кўришлари лозим. Қишлоқ қурилишини ривожлантиришда маҳаллий бинокорлик материалларидан фойдаланиш бениҳоя катта аҳамиятга эгадир. Шунинг учун ҳам районларда бинокорлик материаллари ишлаб чиқарадиган корхоналар қуришни кенгайтириш керак. Шундай қилинганда материаллар яхши ва арзон бўлади, энг муҳими шуки, бу материаллар кўпроқ тайёрланади.

Ишлаб чиқаришни ривожлантириш базасида, колхозларнинг жамоат хўжалигини юксалтириш базасида уй-жой ва маданий ўчоқлар қурилишини кенгайтириб юбориш учун қулай шароит вужудга келтириш лозим. Ҳозирги вақтда бизда хўжалик ишлари соҳасида катта муваффақиятларга эришган ва кўп даромад олаётган бир қанча илғор колхозлар бор. Бундай колхозлар даставвал колхоз жамоат қурилишлари, болалар боғчалари, туғруқхоналар, клублар, ҳаммомлар, кекса колхозчилар учун уйлар, нонвойхоналар қурилишини кучайтириб юбориш билан бирга, уй-жойлар қуришда, турмушни янада яхшилашда ҳам колхозчиларга жиддий ёрдам бера оладилар.

Уй-жой қурилишини колхозчиларнинг ўз маблағлари ҳисобига олиб бориш керак. Ҳозирги вақтда областимиздаги неча минглаб колхоз хонадонларининг олаётган даромадлари уларнинг обод, гўзал уйлар қуриб олишларига имкон беради. Ана шу имкониятлардан тўла фойдаланишда колхозчиларимизга яқиндан ёрдам бериш лозим.

Давлат томонидан кўрсатилаётган ёрдам ва барча маҳаллий ресурслардан тўла фойдаланиб, колхоз қишлоғини янада обод ва кўркам қилайлик.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚОРАКЎЛ ТЕРИ ТАЙЁРЛАШ ЙИЛЛИК ПЛАНИНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРДИ

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари давлатга қоракўл тери топшириш йиллик планини муддатидан илгари бажардилар. Ўтган йили шу вақтдагига нисбатан анча кўп қоракўл тери тайёрланди, қоракўл териларнинг 75 проценти биринчи сортга топширилди.

ЖДАНОВ НОМЛИ КОЛХОЗ ҒАЛЛА ТАЙЁРЛАШ ПЛАНИНИ БАЖАРДИ

ОҲАНГАРОН. **(Телефон орқали олинди).** Райондаги Жданов номли колхоз аъзолари бу йил астойдил меҳнат қилиб кузги ва баҳорги ғалла экинларидан мўл ҳосил етиштиришга эришдилар. Арпа ҳамда буғдой пишиб етилиши билан ўрим-йиғим ишлари бошланиб кетди. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти ғалланинг бир граммини ҳам нобуд қилмай тезроқ йиғиб-териб олиш ва давлатга ғалла топшириш планининг муддатидан илгари бажарилиши учун барча тадбирларни амалга оширди.

Социалистик мусобақа тобора кучайтирилаётганлиги сабабли колхоз районда биринчи бўлиб давлатга ғалла топшириш планини муваффақиятли бажарди. Пландаги 142 тонна ўрнига давлатга 145 тонна ғалла етказиб берилди. Ҳозир колхозда ғалла ўрими ва давлатга дон топшириш қизғин давом эттирилмоқда.

Шунингдек, райондаги Киров номли, Куйбишев номли, Калинин номли колхозларнинг аъзолари ҳам ғалла тайёрлаш давлат планини тезроқ бажариш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

КЎП БОЛАЛИ ОНАЛАР МУКОФОТЛАНДИ

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп болали оналардан 5—9 бола туққан ва тарбиялаб ўстирган 1093 онани меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область ва Тошкент шаҳар Советлари ижроия комитетларининг тақдимига мувофиқ, СССР Олий Совети Президиуми номидан ССР Иттифоқи орденлари ва медаллари билан мукофотлади.

229 она I, II, III даражали «Оналик Шуҳрати» орденлари билан ва 864 она I, II даражали «Оналик медали» медаллари билан мукофотланди. (ЎзТАГ).

СССР Олий Советининг бешинчи сессияси

11 июлда Москвада СССР тўртинчи чақириқ Олий Советининг бешинчи сессияси очилди.

Эрталаб соат 10 да Катта Кремль Саройининг мажлислар зали Иттифоқ Советининг депутатлари билан тўлди. Залда жуда кўп меҳмонлар—Москва корхоналари ва муассасаларининг ходимлари, фан ва маданият арбоблари бор. Москвадаги чет давлатлар дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари, совет ва чет эл журналистлари ҳам ҳозир бўлдилар.

Президиум ложаларида—СССР Олий Совети Президиумининг аъзолари, министрлар ўтирибдилар.

СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг Раиси **А. П. Волков,** Раис ўринбосарлари— **А. А. Лебедев, В. П. Мжаванадзе, З. С. Омаровалар** Раис столи ёнидан жой оладилар. Ҳукумат ложаларида **Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, А. И. Кириченко, Г. М. Маленков, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, Г. К. Жуков, Л. И. Брежнев, Н. И. Беляев, П. Н. Поспелов** ўртоқлар ўтирибдилар. Залда ҳозир бўлганлар уларни самимий кутиб оладилар.

Раислик қилувчи А. П. Волков Иттифоқ Советининг мажлисини очиқ деб эълон қилади. У Мандат комиссиясининг Раиси депутат **И. Д. Мустафоевга** сўз беради.

Ўртоқ Мустафоев учта сайлов округида депутатлар қаторидан кетганлар ўрнига Иттифоқ Советига депутатлар сайланганлиги ҳақида ахборот беради. 429-Синельников сайлов округи бўйича Иттифоқ Советига **И. Н. Коваленко,** 445-Запорожье биринчи сайлов округи бўйича **П. И. Скляров,** 302-Смоленск шаҳар сайлов округи бўйича **С. И. Бизунов** депутат қилиб сайланган.

Депутат **М. Е. Демиденконинг** таклифига биноан Иттифоқ Совети Мандат комиссиясининг докладини тасдиқлаш ва учта сайлов округи бўйича сайланган СССР Олий Совети депутатларининг ваколатларини тўғри деб ҳисоблаш ҳақида қарор қабул қилади.

Сессиянинг қуйидаги кун тартиби бир овоздан тасдиқланади:

1. Давлат пенсиялари тўғрисидаги қонун проекти.
2. Карел-фин ССР Олий Советининг Карел-фин ССРни Карелия Автоном Совет Социалистик республикасига айлантириш ва уни Россия Совет Федератив Социалистик Республикаси составига қўшиш тўғрисидаги илтимоси.
3. Қуролсизланиш ҳақидаги масала юзасидан СССР Олий Советининг бошқа мамлакатлар парламентларига мурожаати тўғрисида.
4. Япония парламентининг ядро қуролини тақиқлаш ва уни синаб кўришни тўхтатиш тўғрисидаги мурожаати муносабати билан СССР Олий Советининг баёноти тўғрисида.
5. СССР Олий Совети Президиумининг фармонларини тасдиқлаш.

Сўнгра Иттифоқ Совети кун тартибидаги масалаларни муҳокама қилиш тартибини тасдиқлайди. Давлат пенсиялари тўғрисидаги Қонун проекти ҳақидаги докладни Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг қўшма мажлисида эшитишга қарор қилинди. Қуйидаги масалалар ҳам қўшма мажлисларда муҳокама қилинади: Карел-фин ССР Олий Советининг Карел-фин ССРни Карелия АССРга айлантириш ва уни РСФСР составига қўшиш тўғрисидаги илтимоси; қуролсизланиш ҳақидаги масала юзасидан СССР Олий Советининг бошқа мамлакатлар парламентларига мурожаати тўғрисида; Япония парламентининг ядро қуролини тақиқлаш ва уни синаб кўришни тўхтатиш тўғрисидаги мурожаати муносабати билан СССР Олий Советининг баёноти тўғрисида.

Палаталарнинг алоҳида-алоҳида ўтказиладиган мажлисларида қонун лойиҳалари тайёрловчи комиссияларнинг қўшимча докладлари эшитилади, шунингдек давлат пенсиялари тўғрисидаги Қонун проекти ҳақидаги доклад муҳокама қилинади ва СССР Олий Совети Президиумининг фармонлари тасдиқланади.

Шу билан Иттифоқ Советининг биринчи мажлиси тамом бўлди.

* * *

Соат 13 да Катта Кремль саройида Миллатлар Советининг мажлиси очилди. Президиум ложаларида СССР Олий Совети Президиумининг аъзолари, министрлар ўтирибдилар. Раис столи ёнида — Миллатлар Совети Раиси **В. Т. Лацис,** Раис Ўринбосарлари **Н. Е. Авхимович, П. Т. Комаров, М. Султонова** ўтирадилар. Ҳукумат ложаларида **Н. А. Булганин** ва **К. Е. Ворошилов** бор эдилар, улар қизғин қарсаклар билан кутиб олиндилар.

Раислик қилувчи **В. Т. Лацис** Мандат комиссиясининг Раиси депутат **И. Д. Назаренкога** сўз беради. У депутатлар қаторидан кетганлар ўрнига иккита сайлов округида Миллатлар Советига депутатлар сайланганлиги ҳақида ахборот беради. Арманистон ССРдаги 311-Красносельский сайлов округи бўйича Миллатлар Советига **Т. Н. Лазарян,** Карел-Фин ССРдаги 395-Лоухс сайлов округи бўйича **И. И. Сенькин** депутат қилиб сайланган.

Миллатлар Совети Мандат комиссиясининг докладини тасдиқлаш ва иккита сайлов округи бўйича сайланган СССР Олий Совети депутатларининг ваколатларини тўғри деб ҳисоблаш ҳақида қарор қабул қилади.

Сўнгра Миллатлар Совети сессиянинг қуйидаги кун тартибини қабул қилади:

1. Давлат пенсиялари тўғрисидаги қонун проекти.
2. Карел-Фин ССР Олий Советининг Карел-Фин ССРни Карелия Автоном Совет Социалистик Республикасига айлантириш ва уни Россия Совет Федератив Социалистик Республикаси составига қўшиш тўғрисидаги илтимоси.
3. Қуролсизланиш ҳақидаги масала юзасидан СССР Олий Советининг бошқа мамлакатлар парламентларига мурожаати тўғрисида.
4. Япония парламентининг ядро қуролини тақиқлаш ва уни синаб кўришни тўхтатиш тўғрисидаги мурожаати муносабати билан СССР Олий Советининг баёноти тўғрисида.
5. СССР Олий Совети Президиумининг фармонларини тасдиқлаш.

Кун тартибидаги масалаларни муҳокама қилиш тартиби қабул этилади. Давлат пенсиялари тўғрисидаги қонун проекти ҳақидаги докладни Миллатлар Совети ва Иттифоқ Советининг қўшма мажлисида эшитишга қарор қилинди. Қуйидаги масалалар ҳам қўшма мажлисларда муҳокама қилинади: Карел-Фин ССР Олий Советининг Карел-Фин ССРни Карелия АССРга айлантириш ва уни РСФСР составига қўшиш тўғрисидаги илтимоси; қуролсизланиш ҳақидаги масала юзасидан СССР Олий Советининг бошқа мамлакатлар парламентларига мурожаати тўғрисида; Япония парламентининг ядро қуролини тақиқлаш ва уни синаб кўришни тўхтатиш тўғрисидаги мурожаати муносабати билан СССР Олий Советининг баёноти тўғрисида. Палаталарнинг алоҳида-алоҳида ўтказиладиган мажлисларида қонун лойиҳалари тайёрловчи комиссияларнинг қўшимча докладлари эшитилади, шунингдек давлат пенсиялари тўғрисидаги қонун проекти ҳақидаги доклад муҳокама қилинади ва СССР Олий Совети Президиумининг фармонлари тасдиқланади.

Масалаларни муҳокама қилиш тартиби тасдиқланганидан кейин Миллатлар Советининг биринчи мажлиси ёпиқ деб эълон қилинади.

КПСС Марказий Комитетида Буюк Британия Коммунистик партиясининг раҳбар арбоблари қабул қилинди

10 июлда КПСС Марказий Комитетида Буюк Британия Коммунистик партиясининг Москвада бўлган раҳбар арбоблари билан суҳбат ўтказилди.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Н. С. Хрушчев, КПСС Марказий Комитетининг секретари П. Н. Поспелов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси Б. Н. Пономарев, Буюк Британия компартияси Ижроия комитетининг раиси Гарри Поллит, компартиянинг бош секретари Жон Голлан ва компартия Ижроия комитети Сиёсий Комитетининг аъзоси Берт Рамелсон қатнашдилар.

Икки қардош партия вакилларининг суҳбати самимий дўстлик ва бирдамлик руҳида ўтди. (ТАСС).

Буюк Британия Коммунистик партияси раҳбар арбобларининг СССРда бўлиши муносабати билан зиёфат

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Президиуми Буюк Британия Коммунистик партияси раҳбар арбобларининг Совет Иттифоқида бўлиши муносабати билан 10 июлда зиёфат берди.

Зиёфатда компартия Ижроия комитетининг раиси Гарри Поллит, компартиянинг бош секретари Жон Голлан ва Ижроия комитети Сиёсий Комитетининг аъзоси Берт Рамелсон ҳозир бўлдилар.

Зиёфатда Совет Иттифоқи Коммунистик партиясидан КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзолари Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, Г. М. Маленков, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, Н. С. Хрушчев ўртоқлар, КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидатлар Л. И. Брежнев, Д. Т. Шепилов, Е. А. Фурцева ўртоқлар, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари Н. И. Беляев, П. Н. Поспелов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси Б. Н. Пономарев ўртоқлар ҳозир бўлдилар.

Зиёфат ўртоқларча самимий вазиятда ўтди. (ТАСС).

Совет ҳукумати раҳбарларининг Эрон шоҳаншоҳи Ҳазрат Олийлари билан суҳбати

10 июлда Кремлда СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин, СССР Олий Совети Президиумининг Аъзоси Н. С. Хрушчев ва СССР Ташқи ишлар министри Д. Т. Шепилов Эрон шоҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий Ҳазрат Олийлари билан суҳбат қилдилар.

Суҳбатда совет томонидан СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. С. Семенов, СССР Ташқи ишлар министрлиги Коллегиясининг Аъзоси Л. Ф. Ильичев, СССР Ташқи ишлар министрлиги Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатлари Бўлимининг Мудири Г. Т. Зайцев, СССРнинг Эрондаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси А. И. Лаврентьев, СССР Ташқи ишлар министрлиги Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатлари Бўлими мудирининг Ўринбосари А. П. Павлов ҳозир бўлдилар. Эрон томонидан Эрон Савдо министри Иброҳим Кошоний, сенатор Муҳаммад Саид, Ҳазрат Олийларининг генерал адъютанти корпус генерали Яздон-Паноҳ, Эроннинг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси А. Ғ. Масъуд-Ансорий ҳозир бўлдилар.

27 июндаги биринчи суҳбат каби самимий вазиятда ўтган бу суҳбат вақтида ҳар иккала қўшни мамлакат ўртасидаги дўстона муносабатлар масалалари юзасидан ва баъзи умумий халқаро масалалар юзасидан ошкора ва фойдали фикр олишув давом этди. Ҳар икки томон ана шу дўстона муносабатларни мустаҳкамлаш ва яхшилашни истаётганликларини, шунингдек бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашга, давлатлар ўртасидаги муносабатларда ишонч ўрнатишга интилаётганликларини таъкидладилар.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ЮРИДИК ЖАМОАТЧИЛИГИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

10 июлда Тошкент Олимлар уйида шаҳар юридик жамоатчилигининг йиғилиши бўлиб ўтди. Бу йиғилиш Ўзбекистон ССР Юстиция министрлиги ва чет эллар билан маданий алоқа қилувчи Ўзбекистон жамиятининг ташаббуси билан чақирилган эди.

Йиғилиш қатнашчилари республика юстиция министри М. Ш. Шералиевнинг демократ юристлар халқаро ассоциациясининг Брюссель шаҳрида бўлган 6-конгрессининг якунлари тўғрисидаги докладини тинглади. Нотиқ Халқаро ассоциация ишлари тўғрисида гапириб, демократик юристларнинг реакцияга қарши, халқаро кескинликни юмшатиш учун ва халқларнинг хавфсизлигини таъминлаш учун курашда роли тобора ошиб бораётганлигини уқтириб кўрсатди. Ўртоқ Шералиевнинг доклади йиғилганлар томонидан зўр қизиқиш билан тингланди. (ЎзТАГ).

Мўғулистон Халқ Республикаси Буюк халқ хуроли президиумига Мўғулистон Халқ Республикаси Министрлар Советига Мўғулистон Халқ-Революцион партияси Марказий Комитетига

СССР Олий Совети Президиуми, ССР Иттифоқи Министрлар Совети ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети миллий байрам — Мўғулистон Халқ Революциясининг 35 йиллиги муносабати билан Совет Иттифоқи халқлари номидан Сизларга ва мўғул халқига қардошларча салом ва қизғин табрикларни йўллайдилар.

Мўғулистон меҳнаткашлари Халқ-Революцион партияси ва МХР Ҳукуматининг раҳбарлиги остида халқ ҳокимияти йилларида буюк демократик ва социал ўзгартишларни амалга оширдилар, мамлакатнинг социализм йўлидан ривожланишининг мустаҳкам асосларини яратдилар ва Республиканинг давлат, хўжалик ва маданий қурилишида катта муваффақиятларга эришдилар.

Мустақил ҳаёт кечирила бошлаганидан буён ўтган ўттиз беш йил мобайнида Республикада саноат корхоналари қурилди, ишчилар синфи ва меҳнаткаш миллий интеллигенция вужудга келди, меҳнаткашларнинг фаровонлиги анча ошди. Чорвачиликни ривожлантириш соҳасида муваффақиятларга эришилди.

Мўғулистон Халқ Республикаси Совет Иттифоқи, Хитой Халқ Республикаси билан ва бошқа социалистик мамлакатлар билан биргаликда тинчлик учун ва халқаро кескинликни юмшатиш учун актив кураш олиб бормоқда. Мўғулистон давлатининг тинчликсевар сиёсати уни Европа ва Осиёдаги бир қанча мамлакатлар томонидан танилишга ва қўллаб-қувватланишга сазовор қилди.

Совет Иттифоқи халқлари шонли байрам кунида мўғул халқига марксизм-ленинизм идеяларини амалга ошириш учун, янги социалистик Мўғулистонни яшнатиш учун, халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун курашда янгидан-янги муваффақиятларга эришувини астойдил тилайдилар.

Совет Иттифоқи ва Мўғулистон Халқ Республикаси халқлари ўртасидаги қардошларча ҳамкорлик ва абадий, бузилмас дўстлик мустаҳкамлансин ҳамда ривожлансин.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети Президиуми.
Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Министрлар Совети.
Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети.

Мўғулистон халқ революциясининг 35 йиллиги

Колонна залида тантанали йиғилиш

Москва жамоатчилиги 10 июлда Мўғулистон халқ революциясининг 35 йиллигини нишонлади.

Совет пойтахтидаги ишчилар коллективларининг, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг вакиллари, фан ва маданият арбоблари, студентлар Союзлар уйининг Колонна залига тўпландилар. СССР Маданият министрининг ўринбосари С. В. Кафтанов тантанали йиғилишни қисқача кириш нутқи билан очди. С. В. Кафтанов мўғул халқининг залда ҳозир бўлган вакилларини самимий табриклади. Қардошларча дўстлик совет халқини мўғул халқи билан боғлайди.

РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси М. П. Тарасов Мўғулистон халқ революциясининг 35 йиллиги тўғрисида доклад қилди. Докладчи уқтириб ўтдики, Октябрь революциясидан кейин халқ Мўғулистони капиталистик системадан чиқиб, Совет Иттифоқи билан ҳамкор бўлиб келган биринчи мамлакат бўлди.

Мўғулистон халқи Мўғулистон Халқ-революцион партиясининг раҳбарлиги остида ўз мамлакатида буюк социал-иқтисодий ўзгаришларни амалга оширди ва социализм йўлидан муваффақиятли суратда олға бормоқда. Феодалларнинг ва ажнабий золимларнинг зулмидан қутилган мўғул халқи ўз экономикаси ва маданиятини барпо қилишда жуда катта ғалабаларга эришди. Миллий социалистик саноатнинг вужудга келтирилганлиги мўғул халқининг катта ғалабасидир. Мўғул халқи қишлоқ хўжалигини юксалтиришда анча катта муваффақиятларга эришди. Ҳозирги вақтда Мўғулистон Халқ Республикаси аҳоли жон бошига тўғри келадиган чорва молларнинг сони жиҳатидан жаҳонда биринчи ўринни эгаллади.

Халқ революциясидан илгари атиги битта мактаб бўлган ва минг кишига олти саводлик киши тўғри келган мамлакатда ҳозирги вақтда саводсизлик тамомила тугатилди, бошланғич ва ўрта мактаблар, олий ўқув юртлари ташкил этилди, миллий маданиятнинг ҳамма соҳаларини ривожлантиришда муваффақиятларга эришилди.

М. П. Тарасов ўз докладини Совет Иттифоқи ва Мўғулистон Халқ Республикаси халқлари ўртасидаги бузилмас қардошларча дўстлик шарафига табрик хитоблари билан тамомлади.

Йиғилиш қатнашчилари МХРнинг Москвадаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Санжийн Батнинг нутқини самимий кутиб олдилар. Элчи йиғилиш қатнашчиларига ташаккур билдириб ва мўғил халқининг муваффақиятларини характерлаб, бу муваффақиятлар совет халқининг, шунингдек хитой халқининг ва халқ демократияси мамлакатларидаги барча қардош халқларнинг қардошларча ёрдами туфайли қўлга киритилди, **деди.**

Сэр Антони Иденнинг СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганин жанобларига мактуби

Қуролсизланиш масаласи юзасидан 6 июнда юборган мактубингиз учун Сизга ташаккур изҳор қиламан. Сиз таъкидлаб ўтганингиздек, мен 17 майда умум палатасида ҳукуматингизнинг Совет қуролли кучлари сонини камайтириш ниятида эканлиги тўғрисидаги ахборотини табриклаймиз, деган эдим. Биз ҳам кейинги уч йил мобайнида ўз қуролли кучларимизнинг сонини анча қамайтирдик. Биз, иккинчи жаҳон урушидан кейин қуролли кучларимиз сонини янада кўпроқ миқдорда камайтирдик, албатта.

Шу хилда бир томонлама қисқартиш фойдали деб ҳисоблайман. Аммо менинг фикримча, бундай қисқартиш халқаро ишонч ва хавфсизликни биз истаган даражада мустаҳкамлаш учун кифоя эмас. Бундай ишонч бўлишига ёрдам бериш учун қуролсизланиш халқаро битим асосида ўтказилиши зарур. Бундай битим самарали контроль ва инспекцияни ҳамда қўққисдан бўладиган ҳужумга қарши тегишли ҳимоя чораларини кўзда тутиши керак.

Кейинги 10 йил мобайнида ғарб давлатлари шундай битим тузиш учун зўр бериб ҳаракат қилдилар. Англия ҳукумати қурол-яроғларни чеклаш ҳамда камайтиришга ва уларни, шу жумладан атом қуролини контроль қилишга доир битимнинг Бирлашган Миллатлар орқали тузилишига эришиш учун аввалгидек ҳозирда ҳам бутун чорани кўради. Тегишли халқаро контроль системаси ёрдами билан ҳамманинг хавф-хатарсиз бўлишини таъминлайдиган битим тузилишига эришмоқ учун БМТнинг қуролсизланиш комиссияси ва унинг кичик комитети зўр ғайрат билан ишлаши керак.

Менинг фикримча, Сизнинг Германияга тааллуқли таклифларингизни алоҳида қараб чиқиш имконияти бўлмаса керак. Мен қуролли кучларни ва қурол-яроғларни камайтириш усулларини топишга астойдил интиламан. Аммо Европадаги кескинликнинг ҳақиқатан ҳам юмшатилишини таъминлаш учун Ғарбий Европа халқлари ўзларининг хавф-хатарсиз бўлишлари учун мавжуд гарантия сақлаб қолинади, деб билишлари ҳам зарур.

Иккинчи томондан, қуролсизланишни, шунингдек кечиктириб бўлмайдиган сиёсий проблемаларни, жумладан Германиянинг қайтадан бирлаштирилишини эътиборга олиш мақсадида кўриладиган кенг тадбирлар чинакам прогресс бўлишига имконият туғдирган бўлур эди. Мен бу соҳада қўлимдан келган қадар ҳар қандай ёрдам кўрсатишга доим тайёрман.

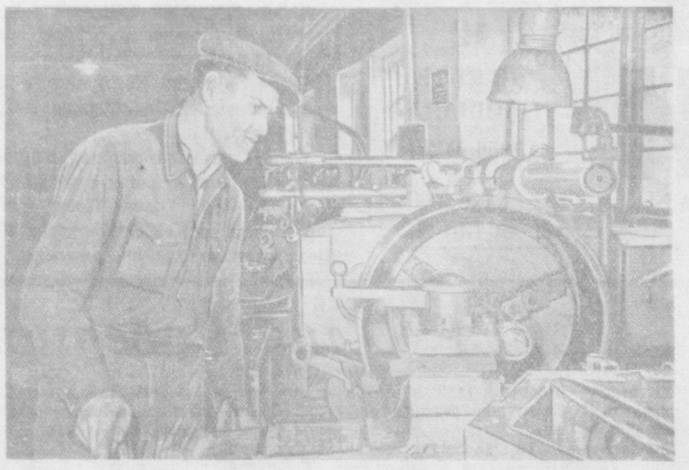

Тошкентдаги автотрактородеталь заводининг токари Риза Абдуллаев кунлик топшириқни 200 процентга етказиб бажараётир. Суратда: ўртоқ Р. Абдуллаев қишлоқ хўжалиги машиналарига деталлар тайёрламоқда.

А. Палехов фотоси.

Совет ҳукуматининг АҚШ ҳукуматига нотаси

10 июлда СССРнинг АҚШдаги элчиси Г. Н. Зарубин АҚШ Давлат секретари Д. Ф. Даллес ҳузурида бўлди ва унга Америка ҳарбий самолётлари Совет Иттифоқи устига учиб ўтганликлари тўғрисидаги масала юзасидан Совет Ҳукуматининг нотасини топширди.

Қуйида мазкур нотанинг тексти эълон қилинади:

«Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Элчихонаси Америка Қўшма Штатлари Давлат Департаментига ўзининг ҳурматини изҳор қилади ва Совет Ҳукуматининг топширувига биноан қуйидагини билдириш шарафига муяссардир.

Жуда пухта аниқланган маълумотларга кўра, шу йил 4 июлда Москва вақти билан соат 8 дан 18 минут ўтганда АҚШ ҳарбий-ҳаво кучларининг икки моторли ўртача бомбардировкачи самолёти Ғарбий Германиянинг Америка оккупация қилиб турган зонаси томонидан пайдо бўлиб, Германия Демократик Республикаси территорияси устидан учиб ўтди ва соат 9 дан 35 минут ўтганда Польша Халқ Республикаси томонидан учиб келиб Гродно районида Совет Иттифоқи устига ўтди. Совет Иттифоқи ҳаво масофасига учиб ўтган самолёт Минск, Вильнюс, Каунас ва Калининград маршрути бўйлаб учиб, СССР территориясининг ичкарисига 320 километрча ўтди ва бу территория устида 1 соату 32 минут бўлди.

Шу йил 5 июлда Москва вақти билан соат 7 дан 41 минут ўтганда АҚШ ҳарбий-ҳаво кучларининг икки моторли ўртача бомбардировкачи самолёти Ғарбий Германиядаги Америка оккупация зонаси томонидан пайдо бўлиб, Германия Демократик Республикаси территорияси устидан учиб ўтди ва соат 8 дан 54 минут ўтганда, Польша Халқ Республикаси томонидан учиб келиб Брест районида Совет Иттифоқи устига ўтди. СССР ҳаво чегарасини бузган самолёт Брест, Пинск, Барановичи, Каунас ва Калининград маршрути бўйлаб учиб ўтди. Совет Иттифоқи территорияси ичкарисига 150 километрча кириб келди ва бу территория устида 1 соату 20 минут бўлди. Ўша куни АҚШ ҳарбий-ҳаво кучларининг икки моторли бошқа бир бомбардировкачи самолёти СССР устига учиб ўтди ва Совет Иттифоқи территориясининг устида анча узоқ жойгача учиб борди.

9 июлда АҚШ самолётларининг СССР устига учиб ўтишлари яна такрорланди.

Америка самолётларининг Совет Иттифоқи ҳаво чегараларини бу хилда бузиб ўтишлари қасддан ва разведка мақсадида қилинаётган учишлардир, бундай учишларга бошқача баҳо бериш мумкин эмас.

Шуни уқтириб ўтиш зарурки, СССР ҳаво чегараларини бу хилда қўпол равишда бузиш ҳоллари Совет Иттифоқининг ва бошқа тинчликсевар давлатларнинг куч-ғайрати туфайли халқаро кескинлик муайян равишда юмшаган, давлатлар ўртасидаги муносабатлар яхшиланаётган, улар ўртасида бир-бирига ишониш ўсаётган бир вазиятда юз берди. Халқаро воқиаларнинг ана шу юқорида айтилган йўсинда ривожланиб бораётганлигини тинчликни мустаҳкамлашдан астойдил манфаатдор бўлган ҳамма мамлакатлар халқлари тамомила маъқуллаб кутиб олмоқдалар.

Аммо шу нарсани кўрмаслик мумкин эмаски, бир қанча мамлакатлардаги реакцион доиралар, яъни тинчлик ишига душман бўлган доиралар халқаро кескинликнинг аниқ-равшан юмшаб бораётганлигидан ташвишга тушаётирлар. Бу доиралар давлатлар ўртасидаги муносабатларнинг янада яхшиланишига ва улар ўртасида ишонч ўрнатилишига ҳамма йўллар билан халақит беришга уринмоқдалар. Америка ҳарбий-ҳаво кучлари самолётларининг Совет Иттифоқи устига ҳаводан чегарани ана шундай қўпол равишда бузиб ўтганликларини ҳам шундай уринишлар жумласидан деб ҳисоблаш керак. Совет Иттифоқи тинчликни мустаҳкамлаш ва ҳамма мамлакатлар билан, шу жумладан Америка Қўшма Штатлари билан ҳам амалий ҳамкорликни кенгайтириш сиёсатини изчиллик билан юргизиб келмоқда.

Шу муносабат билан Америка самолётларининг Совет Иттифоқи чегараларини юқорида айтиб ўтилган равишда бузиб ўтишлари АҚШ ҳарбий-ҳаво кучлари Штаб Бошлиғи генерал Туайнинг Германия Федератив республикасида бўлган вақтга тўғри келганлиги каби факт эътиборни ўзига жалб этади.

Совет Ҳукумати Америка ҳарбий самолётларининг Совет Иттифоқи ҳаво чегараларини қўпол равишда бузаётганликларига қарши АҚШ Ҳукуматига қатъий равишда норозилик билдиради, ҳаво чегарасини бу хилда бузиб ўтишларга АҚШдаги муайян доираларнинг Совет Иттифоқи билан Америка Қўшма Штатлари ўртасидаги муносабатларни кескинлаштиришга қаратилган қасддан қилинаётган ҳаракати деб баҳо беради.

Совет Ҳукумати Америка самолётларининг СССР устига учиб ўтишлари йўл қўйиб бўлмайдиган ҳол эканлигига АҚШ Ҳукуматининг эътиборини жалб қилиб, чегарани бу хилда бузиб ўтиш каби ҳолларнинг мумкин бўлган оқибатлари учун бутун масъулият АҚШ Ҳукумати зиммасига тушажагини билдиради.

Совет Ҳукумати АҚШ Ҳукумати юқорида айтилган равишда ҳаво чегарасини бузишда айблор бўлган кишиларни жазолаш ва келгусида бундай ҳолларга йўл қўймаслик чораларини кўради, деб кутади.

Буюк Британия Бош Министри сэр Антони Иденнинг Совет Иттифоқига қиладиган визити тўғрисида

1956 йил апрель ойида СССР Министрлар Совети Раиси ўртоқ Н. А. Булганин ва СССР Олий Совети Президиуми Аъзоси ўртоқ Н. С. Хрущев Буюк Британияда бўлган вақтларида Буюк Британия Бош Министри сэр Антони Идени, Ташқи Ишлар Министри Селвин Ллойд жаноблари билан ва ўзи истаган бошқа инглиз давлат арбоблари билан биргаликда ўзи учун қулай вақтда Совет Иттифоқига келишни СССР Ҳукумати номидан таклиф этган эдилар. Бу таклиф қабул қилинган ва визитнинг вақтини қўшимча равишда келишиб белгилашга қарор қилинган эди.

10 июлда сэр Антони Иден Умум Палатасида қуйидаги баёнотни қилди:

«Совет раҳбарлари яқинда Бирлашган Короликка визит билан келган вақтларида ташқи ишлар министри ва мен бирмунча вақтдан кейин Совет Иттифоқига жавоб визити билан бориш тўғрисидаги таклифномани қабул қилган эдик. Ҳозирги вақтда шундай деб келишилдики, бу визит 1957 йил май ойида бўлади ва биз 5 майда Англиядан жўнаб кетсак керак деб тахмин қилинади. Совет Иттифоқига қиладиган визитимиз тахминан 10 кун давом этса керак.

Ташқи ишлар министри ва мен бу визит вақтида совет раҳбарлари билан музокараларимизни яна бошлаймиз деб умид қиламиз. Мен бизда Ленинградни ва, эҳтимол Совет Иттифоқининг бошқа районларини бориб кўриш имконияти бўлса керак, деб ўйлайман. (ТАСС).

КХДР ҳукумат делегациясининг Москвада бўлиши

Ким Ир Сен, Пак Ден Ай, Нам Ир ўртоқлар ва КХДР ҳукумат делегациясининг бошқа аъзолари, шунингдек КХДРнинг Москвадаги фавқулодда ва мухтор элчиси Ли Сан Чо ўнинчи июль эрта билан Горки-Ленинскиедаги В. И. Ленин уй-музейида бўлдилар. СССР Ташқи ишлар министрлиги Узоқ Шарқ бўлимининг мудири И. Ф. Курдюков, СССРнинг КХДРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси В. И. Иванов, СССР Ташқи ишлар министрлигининг масъул ходимлари уларга ҳамроҳ бўлиб бордилар.

Кореялик меҳмонлар Владимир Ильич ҳаётининг сўнгги йилларини тасвирловчи материаллар билан қизиқиб танишдилар. Катта хона. Кўзга кўринарли ўринда В. И. Лениннинг ўлгандан кейин олинган маскаси ойна тагига қўйилган. Жуда оғир мусибат тўғрисида таъзия билдириб дунёнинг ҳамма қисмидан юборилган жуда кўп телеграммалар стол устига қўйилган. Булар орасида сарғайиб қолган икки варақ қоғоз кореялик ўртоқларнинг эътиборини ўзига жалб этди. Бу —1924 йилнинг январь ойида Тинч океан қирғоқларидан Москвага юборилган икки телеграммадир. Телеграммалардан бирини Корея халқ вакиллари комитети юборган. Бу телеграмманинг охирида «Инсониятни озод қилиш йўлида ўртоқ Ленин бошлаган иш охиригача етказилажагига қаттиқ ишонамиз» дейилган. Иккинчи телеграмма кореялик оддий бир деҳқон Янь Бин Хвандан олинган.

Ўртоқ Ким Ир Сен В. И. Ленин уй-музейини томоша қилганидан кейин меҳмонлар дафтарига қуйидаги сўзларни ёзди: «Лениннинг улуғ идеялари — жаҳон пролетариатининг байроғидир. Лениннинг буюк хизматлари ўлмасдир. Яшасин ленинизм!».

Кореялик меҳмонлар тушдан кейин Москва билан танишиб чиқишни давом эттирдилар. (ТАСС).

Тошкент шаҳар Советининг сессияси

10 июлда Горький номидаги Маданият ва истироҳат паркининг ёзлик театрида меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг навбатдаги сессияси бўлди. Сессия аҳолига маиший хизмат кўрсатиш масаласини муҳокама қилди. Тошгорпромсовет правлениесининг раиси ўртоқ Муҳаммедов ва шаҳар Совети ижроия комитети план комиссияси раисининг ўринбосари ўртоқ Зефиров доклад қилдилар.

Ҳозирги вақтда Тошкентда пойафзал, хўжалик буюмларини ремонт қиладиган, кийим-кечакни химиявий тозалайдиган ва бўяйдиган, сартарошхона ва шулар сингари 349 корхона ва пункт бор. Бу йил шаҳарда Киров районида маиший хизмат кўрсатиш комбинати очилди, олтита янги ремонт мастерскойлари ташкил этилди, кийим-кечакларни химиявий усул билан тозалайдиган фабрика қурилиши тугалланмоқда. Учинчи кварталда шаҳарнинг Ленин ва Фрунзе районларида яна бир қанча маиший корхоналар фойдаланишга топширилади.

Лекин сессияда кўрсатиб ўтилганидек, партия XX съездининг қарорларида аҳолига хизмат кўрсатишни янада яхшилаш юзасидан қўйилган вазифалар шаҳарда қониқарсиз бажарилмоқда. Депутатлардан Алихўжаев, Мартинов ўртоқлар ва бошқалар Ташгорпромсовет корхоналари ходимларининг кўпинча меҳнаткашларнинг ҳаққоний талаблари билан ҳисоблашмасликлари, заказларнинг эътиборсизлик билан ва жуда кечикиб бажарилиши тўғрисида гапирдилар. Масалан, «Ташинтруд» ҳунармандчилик артели мебелларни сифатсиз ремонт қилмоқда, «Строитель» артели нуқул корхоналар ва муассасаларнинг заказларини бажариб, меҳнаткашларнинг квартираларини истар-истамас ремонт қилмоқда.

Клиентларни ҳисобда алдаш ҳоллари ҳали ҳам рўй бермоқда, ишни хусусий равишда бажариш фактлари тугатилган эмас.

Нотиқлар ўз сўзларида меҳнаткашлар депутатлари шаҳар ва район Советларининг ижроия комитетлари маиший корхоналар шохобчаларини кўпайтириш ва уларни шаҳарда тўғри жойлаштириш ҳақида кам ғамхўрлик қилмоқдалар, деб кўрсатдилар. Кўпчилик мастерскойларнинг шаҳар марказида жойлашганлигини нормал ҳол деб айтиб бўлмайди.

Сессия қабул қилинган қарорда шаҳар аҳолисига маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш юзасидан тадбирлар белгилади. (ЎзТАГ).

Илғор тикувчилар

Тошкентдаги «Қизил тонг» фабрикасида илғор технологиянинг қўлланилиши натижасида ишлаб чиқариш соҳасида янгидан-янги муваффақиятлар қўлга киритилмоқда.

Фабрика коллективи ярим йиллик планни муддатидан илгари 107,5 процент қилиб бажарди. Йил бошидан бери меҳнат унумдорлиги 108,4 процент оширилди, маҳсулот таннархи эса 2,31 процент камайтирилди.

Фабрикада кенг қулоч ёйган социалистик мусобақада ўртоқ С. Тарновская бошчилик қилаётган олтинчи тикув цехининг ишчилари олдинда бормоқдалар. Цехнинг Шепилова, Галимова ва Тиллахўжаева каби чеварлари смена топшириғини доимо ошириб бажармоқдалар.

М. САИДОВА.

Маҳсулот ишлаб чиқариш кўпаймоқда

Янгийўл ёғ заводининг коллективи янги техника ва прогрессив технологияни кенг жорий қилиш асосида мавжуд резервлардан тўла ва унумли фойдаланиб ишламоқда. Шунинг учун ҳам давлат планлари муттасил ортиғи билан бажарилиб келмоқда. Заводда ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ярим йиллик плани муддатидан 18 кун илгари бажарилди. Шу давр мобайнида меҳнат унумдорлиги 14,3 процент оширилди, пландан ташқари 105 тонна момиқ, 110 тонна совун тайёрланди.

Илғор, прогрессив технологияни жорий қилиш натижасида планда белгиланганига қараганда кунжарада қоладиган ёғ 0,24 процент, шелухада қоладиган ёғ эса 0,29 процент миқдорида камайтирилди. Момиқ ажратиш ўтган йилнинг худди шу давридагига нисбатан 0,37 процент кўпайди.

Рационализатор ва ихтирочилар корхона техника-иқтисодий кўрсаткичларини яхшилашда алоҳида ташаббус кўрсатмоқдалар. Белоусов, Пухлевич, Воронкова ва Султонов ўртоқларнинг таклифи йилига 700 минг сўмлик маблағ тежаш имконини беради.

А. МЕЖИКОВСКАЯ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Ўрта мактаб йўқлигидан...“

Газетанинг 5 май сонида юқоридаги сарлавҳа билан бир группа меҳнаткашларнинг редакцияга ёзган хатлари босилган эди. Хатда Чопонота мавзуининг совет ҳокимияти йилларида обод бўлиб, таниб бўлмас даражада ўзгарганлиги, шунга қарамай, бу ерда ўрта мактаб йўқлиги катта қийинчиликлар келтираётганини кўрсатилган эди.

Ўзбекистон ССР Маориф министри ўртоқ Қодировнинг редакциямизга хабар қилишича, Тошкент шаҳар ижроия комитети мактаблар қуриш ишлари билан шуғулланган ва Чиланзор, Шопайзз қулоқ, Жарариқ мавзуларида 10 йиллик мактаб биноларини қуришни зарур деб топган. Чопонотада ўрта мактаб биноси 1957 йилда қурилиши кўрсатилган.

Район партия комитети саноат корхоналарига конкрет раҳбарлик қилиши керак

ПАРТИЯ ТЕМАСИДА

УМУМИЙ КЎРСАТКИЧЛАР ПАНОҲИДА

Шаҳар ва район партия ташкилотлари КПСС XX съезди кўрсатмаларини амалга ошира бориб, саноат корхоналарига раҳбарлик қилишда бирмунча ижобий натижаларга эришмоқдалар. Ишлаб чиқариш процессларини такомиллаштириш ва илғор тажрибани кенг оммалаштириш соҳасида корхона партия ташкилотларининг роли анча оширилди. Партия ташкилотлари раҳбарлигида саноат корхоналарида давом этаётган социалистик мусобақада минглаб ишчилар қатнашиб, мамлакатга кўп ва юқори сифатли маҳсулот бермоқдалар.

Тошкент шаҳар Киров район партия комитети ва унинг саноат бўлими ҳам бу соҳада баъзи бир тадбирларни амалга ошираётир. Райком бюроси саноат корхоналарининг хўжалик ва техника прогрессига доир масалаларни муҳокама қилмоқда, корхоналар ишидаги камчиликларни тугатиш тадбирларини кўрмоқда. Район партия комитети бюросида ўтган ярим йил ичида бевосита ишлаб чиқаришга тааллуқли бўлган 10 масала, жумладан «Оғир иш процессини механизациялаштириш», «Асбоб-ускуналардан унумли фойдаланиш», «Техника прогресси учун кураш» каби масалалар муҳокама қилинди. Шунингдек ишлаб чиқариш экономикаси ва партия ташкилотларининг иш фаолияти билан боғлиқ бўлган масалалар ҳам вақт-вақти билан кўрилмоқда.

Райондаги 23 та саноат корхонасидан 19 таси 5 ойлик планни 103,8 процент қилиб бажарди ва планга қўшимча 8 миллион 607 минг сўмлик маҳсулот берди. Пайпоқ-трикотаж фабрикаси, саноат комбинати, 14- нон заводи коллективларининг ишлаб чиқаришда эришаётган муваффақиятлари айниқса бошқа корхоналарга намуна бўлаётир.

14- нон заводи ўтган йили райондаги қолоқ корхоналардан бири ҳисобланарди. Шу йилнинг бошида завод қайтадан реконструкция қилинди. Шундан бери ишлаб чиқариш процесслари тобора такомиллаша бориб, маҳсулот ишлаб чиқариш ортмоқда ва унинг сифати яхшиланаётир. Пайпоқ-трикотаж фабрикасининг коллективи янги автомат ва механизмларни тез ўзлаштириб, уларнинг ишлаб чиқариш қувватидан тўла фойдаланишга эришаётир. Бу корхона партия ташкилоти янги техникани ўзлаштиришда коммунистларнинг авангардлик ролини оширмоқда. Партия йиғилишларида техникага доир масалалар тез-тез муҳокама қилиниб, унда коммунистлар актив иштирок этмоқдалар.

Лекин райондаги айрим корхоналар ялпи маҳсулот планларини бажарсалар ҳам унинг энг муҳим ассортиментлари бўйича берилган топшириқни бажармаётирлар, давлат планларини иккинчи даражали маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳисобига бажараётирлар ёки маҳсулотнинг брак бўлишига йўл қўймоқдалар. Масалан, Тошкент кондитер фабрикаси ҳар доим ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш топшириғини бажариб келади. Аммо у кўп вақт брак маҳсулот ишлаб чиқаришдан зарар кўраётир. Бу корхона ўтган уч ойнинг ўзида 733 минг сўмлик брак маҳсулот берди. Шу муддат ичида давлатга 2,8 миллион сўмлик маҳсулот кам берилди. Бунинг оқибатида маҳсулот таннархи ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 724 минг сўмга ортиб кетди.

Райондаги 7 та корхонада маҳсулот таннархи камайиш ўрнига қимматлашиб бораётир. Натижада район бўйича маҳсулот таннархи 1 миллион 125 минг сўмга ортди. Тамаки фабрикасида қилинган харажатлар меҳнат унумига нисбатан анча кўтарилиб кетди. Корхона партия ташкилоти (секретари ўртоқ Смишляев) ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планининг бажарилишига берилиб кетиб, маҳсулотнинг сифати ва унинг ассортиментлар бўйича бажарилишига эътибор бермай келади. Маҳсулотнинг сифати ҳақида партия бюроси ва партия йиғилишида ўтган 5 ой давомида ҳатто бирон масала ҳам муҳокама қилинмади. Шунингдек, район партия ташкилотида ҳам корхонанинг сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқараётгани ҳақидаги масала йил бошидан бери бир марта ҳам кўриб чиқилмаган. Фактлардан кўриниб турибдики, район партия комитети ва унинг саноат бўлими ходимлари ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планининг бажарилиши билан қаноатланиб, умумий кўрсаткичларга берилиб кетиб, корхоналарнинг экономикасини чуқур ўрганмаётирлар.

РАЙКОМНИНГ РАҲБАРЛИК СТИЛИ

Район партия ташкилоти ҳамда унинг саноат бўлими корхона партия ташкилотларига конкрет ва оператив раҳбарлик қилмаётир. Саноат бўлими (мудири ўртоқ Хасанов) нинг ходимлари кўп вақт бюро мажлисида кўриладиган масала юзасидан материал тўплаш билан банд бўладилар, телефон орқали маълумот тўплаш билан шуғулланадилар. Улар йирик корхоналарда тез-тез бўлиб турсалар ҳам кичик корхоналарга камдан-кам борадилар. Масалан, райком саноат бўлимининг мудири ўртоқ Хасанов тамаки фабрикасига ўтган беш ой давомида ҳаммаси бўлиб икки марта борган. Бу корхонага раҳбарлик иши асосан инструктор ўртоқ Қориевга топшириб қўйилган. У эса фабрикада бўлиб, партия ташкилотига амалий ёрдам бериш ўрнига телефон орқали маълумот тўплаш билан вақт ўтказмоқда. Шунинг учун ҳам бу корхона партия ташкилоти маҳсулотнинг сифати, техника прогресси учун курашни кучайтирмаётир, мавжуд резервлардан ҳали етарли равишда фойдаланмаётир, меҳнат унумдорлигини ошириш, ишлаб чиқариш қувватидан яхшироқ фойдаланиш учун суст кураш олиб бораётир.

Биринчи тикувчилик заводида меҳнат интизоми бўшашиб кетган. Штурмчилик авж олганидан бу корхона май ойи планини бажара олмади. Лекин на райком ва на завод партия ташкилоти қолоқлик сабабларини чуқур ўрганмади.

Ҳамма иллат шундаки, райком бюросида олинган объектнинг экономикаси чуқур таҳлил этилмаётир, натижада муҳокама қилинган жойдаги аҳвол илгари қандай бўлса, муҳокамадан сўнг ҳам аввалгича қола беради. Райком бюросида кўп вақт кун тартибига қўйилган айрим масалалар ўз вақтида муҳокама қилинмайди, муддатидан бошқа кунга кўчирилади ва шу билан муҳокама қилинмай ҳам қолиб кетади. Масалан, «Тамаки фабрикасида рационализаторлик ҳаракати ва илғор тажрибани оммалаштириш» деган масаланинг бюро мажлисига қўйилганига расо 3 ой бўлди. Муддати ўзгартирила бериб, ниҳоят бу масала яқинда кўрилди.

Шу йилнинг бошида райком бюросида «Ўзбексельмаш» заводида илғор тажриба ва фан-техника ютуқларининг ишлаб чиқаришга жорий этилиши ҳақидаги масала муҳокама қилинди, техника прогрессига доир бир қатор тадбирлар белгиланди. Аммо бунинг ижроси текширилмай қолиб кетди. Натижада корхонада ҳеч қандай ўзгариш юз берганя йўқ. Агар 1956 йилда 36 та ташкилий-техника тадбирларини амалга ошириш белгиланган бўлса, ўтган ярим йил ичида шундан фақат иккитаси амалга оширилди, социалистик мусобақада олинган мажбурият беш ой давомида 8 марта ўзгарди.

Яқинда завод партия ва касаба союз активининг янги техника ишлаб чиқаришга жорий этиш, мавжуд технологияни такомиллаштириш, ишлаб чиқаришда меҳнатни тўғри ташкил этишга қаратилган йиғилиши бўлиб ўтди. Бунда завод партия ташкилотининг техника пропагандасига кам эътибор бераётгани, илғор тажрибаларни изчиллик билан амалга оширилмаётганлиги танқид қилинди. Нотиқлар айрим цехларда ишлаб чиқариш графиги бузилаётганлигидан кўп вақт ойнинг охирги 10 кунлигида штурм билан ишлаш одат бўлиб қолаётганлигини таъкидладилар. Йиғилиш қатнашчилари ҳақли равишда, устма-устига тадбирлар белгилашдан кўра, унинг амалда бажарилишини кузатишни, контролни кучайтиришни талаб қилдилар.

Ҳақиқатан ҳам райком бюросида, корхона партия ташкилоти йиғилишларида қатор-қатор тадбирлар белгиланадию, унинг бажарилиши устидан контроллик қилинмайди. Шунинг натижасида бу корхонада кундалик график бузилиб, маҳсулотнинг брак чиқарилишига йўл қўйилмоқда. Биргина темирчилик-пресс цехининг ўзида шу йилнинг биринчи квартали давомида 188 тонна металл ортиқча сарфланди. Шундан 30 тоннаси хўжасизлик орқасида нобуд бўлди. Металларнинг ортиқча сарфланишидан бу цех яқин вақт ичида 22 минг 280 сўм зарар кўрди. Бу ҳол на корхона партия ташкилоти ва на район партия ташкилоти ходимларини ташвишга солади. Райком ходими ўртоқ Ҳасанов корхонада тез-тез бўлиб туради. Аммо корхона экономикасини чуқур ўрганмасдан қилинаётган қуруқ раҳбарлик ижобий натижа бермаётир.

ОММАВИЙ- СИЁСИЙ ИШЛАР КУЧАЙТИРИЛМАГАН

Маълумки хўжалик соҳасидаги муваффақиятларимиз оммавий-сиёсий ишларнинг савиясига, ташкилий раҳбарликнинг даражасига боғлиқдир. Райондаги айрим саноат корхоналарининг партия ташкилотлари оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш йўли билан хўжалик ишларига раҳбарлик қилиш методларини тобора такомиллаштирмоқдалар, давлат планининг барча техника-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича бажарилишига эришмоқдалар.

Афсуски, райондаги кўпгина корхоналар партия ташкилотлари оммавий-сиёсий ишларнинг юқори савияда бўлишини таъминламаётирлар, партиявий ишни хўжалик ишидан ажратиб қўймоқдалар. Социалистик мусобақани ташкил этиш, илғорлар тажрибасини оммалаштириш, қолоқ участкаларни кўтаришда агитаторлар кучидан кам фойдаланилаётир. Бунинг устига агитаторлар составини танлаш ва тарбиялаш ишига ҳам жиддий эътибор берилмаётир. Райком ходимлари эса сиёсий агитациянинг ҳаёт билан боғлаб олиб борилишини таъминлаш ўрнига кўпинча агитаторларнинг рўйхати, ўқилган лекцияларнинг темаси ва уларда қатнашганларнинг сонини кўриб чиқиш билан гина қаноатланадилар. Улар ўтказилаётган суҳбат ва лекцияларнинг савияси, суҳбатлар тематикасининг тўғри танланиши, агитациянинг ишлаб чиқариш вазифалари билан қандай боғлаб олиб борилаётганидан яхши хабардор эмаслар. Корхона партия ташкилотлари эса, агитаторларни бюро мажлиси ва умумий йиғилишларда тасдиқлагандан кейин, уларнинг ишига эътиборсизлик билан қарайдилар, агитаторларга амалий ёрдам кўрсатишни унутиб қўядилар. Масалан, 5-ғишт заводлари бошқармаси партия ташкилоти ҳузуридаги 4 та агитколлектив ҳисобида 40 дан ортиқ агитатор бор. Ҳақиқатда эса бу кўрсаткич фақат рўйхатда бўлиб корхонада агитация иши мутлақо қониқарсиз олиб борилаётир. Ўтган беш ой давомида ҳаммаси бўлиб 2 марта семинар машғулоти ўтказилган. Агитаторлар ўтган бир ой мобайнида фақат 4 марта суҳбат ўтказганлар холос. Бу суҳбатларга жуда кам киши қатнашган. Илғор тажрибани оммалаштириш, технологияни такомиллаштириш, маҳсулот сифатини яхшилашга қаратилган суҳбат ва лекциялар ташкил этилмаган. Шунинг учун ҳам корхонада ишлаб чиқариш графиги тез-тез бузилиб, брак маҳсулот ишлаб чиқариш кўпаймоқда, маҳсулот таннархи камайиши ўрнига ортиб бораётир. Ўтган беш ой давомида унумсиз харажатлар 20 минг сўмга ортиб кетган.

Бундай камчиликларга нисбатан корхона партия ташкилоти бетарафлик позициясида турибди. Бунинг оқибатида маҳсулотнинг сони кетидан қувилиб, сифатига эътибор берилмаётир.

КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми саноат корхоналари устидан доимий контролни амалга оширишни, умумий муваффақият ва ўртача кўрсаткичлар билан хотиржамланмасдан меҳнат унумдорлигини ошириш ва фан ҳамда техниканинг энг яхши ютуқларини саноатга жорий этишни, ишлаб чиқариш новаторлари ва илғор корхоналарнинг тажрибаларини кенг оммалаштириш соҳасидаги ташкилотчилик ишлари партия ташкилотларининг диққат марказида туриши лозимлигини кўрсатиб берди. Киров район партия комитети ва унинг саноат бўлими ходимлари корхоналарга раҳбарликни тубдан яхшилашлари, ишлаб чиқариш экономикасини чуқур ўрганган ҳолда корхона партия ташкилотларига конкрет ёрдамни кўчайтиришлари лозим.

Б. ТИТКОВ,
З. ШОКИРОВ.

Колхоз қишлоқлари гуллаб-яшнамоқда

Қишлоғимиз йилдан-йилга обод бўлмоқда

Партия ва ҳукуматимиз янги ерларни ўзлаштириш, бу ерларга сув чиқариб, боғлар, кенг экинзорлар яратиш, пахтакорларнинг фаровон ҳаёт кечиришларини тўла таъминлаш мақсадида янги, обод ва кўркам қишлоқлар вужудга келтириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилиб келмоқдалар.

Жданов номли, Карл Маркс номли йирик пахтакор колхозлар территориясини ўз ичига олган бизнинг Димитров қишлоғимиз ҳам сўнгги йиллар ичида азамат совет кишиларининг куч-ғайрати, жанговар кураши натижасида дунёга келган ана шундай янги ва обод қишлоқлардан бири ҳисобланади.

Димитров қишлоқ совети азамат пахтакорлар Боёвут чўлига ҳужум бошлаган 1948 йилдаёқ ташкил этилди. У вақтда чўл устида на бир туп дарахт ва на ҳашаматли бир бино кўзга ташланмас эди. Чўлга дастлаб кўчиб келган кишилар 20-30 га яқин ер тўлада ҳаёт кечириб, дуч келган қийинчиликларни матонат билан енгганлари ҳолда янги қишлоқни қура бошладилар. Ўзлаштирилган минглаб гектар ер устида икки томони кўмкўк дарахтлар билан қопланган обод кўчалар, янги турар уй-жойлар, кўркам ҳашаматли мактаб ва клуб бинолари, колхоз ва колхозчиларнинг яшнаётган боғлари юзага кела бошлади. Қишлоғимизга келган кишилар бундай катта ободончилик ишлари камида 20 йиллик иш жараёнида вужудга келган бўлса керак, деб ўйлайдилар. Ваҳоланки, қудратли техника билан қуролланган совет кишилари асрларнинг ишини йилларда, йилларнинг ишини ойларда бажармоқдалар. Бизнинг қишлоғимиз ҳам ана шундай жадал сурат билан 7-8 йил ичида барпо этилди.

Чўл бағридан юлиб олинган ерлар ҳисобига қишлоқ территориясидаги Жданов номли, Карл Маркс номли колхозларнинг экин майдонлари, айниқса пахта майдони йилдан-йилга кенгайиб бормоқда. Етиштирилаётган мўл пахта ҳосили колхозчиларга катта даромад келтирмоқда. Ана шу даромаднинг маълум миқдори ва давлат томонидан ҳар йили ажратилаётган бюджет маблағлари ҳисобига қишлоғимизни обод қилишга, мактаб, клуб, боғча, ясли, медицина пунктлари ва бошқа маданий-маиший бинолар, боғлар яратиш имкониятига эга бўлмоқдамиз.

Ҳозир қишлоғимизда 2 та ўрта ва 2 та етти йиллик мактаб ишлаб турибди. Бу мактабларда ўз қишлоғимизда етишиб чиққан 20 га яқин олий маълумотли кишилар пахтакорларнинг болаларига таълим бермоқдалар. Мактабларда ўқиётган ўқувчилар сони ҳам йилдан-йилга ортиб бормоқда. Ҳозир уларнинг сони мингдан ошиб кетди. Яқин икки йил ичида 100 дан ортиқ ўқувчи ўрта мактабни тамомлаб, олий ўқув юртлари ва ишлаб чиқаришга йўл олдилар.

Ҳар иккала колхозда маданий дам олиш учун барча имкониятлар яратилган. Клуб ва кутубхоналар бор. Булар колхозчиларга намунали хизмат кўрсатмоқда. Район маданият бўлими пахтакорларнинг ҳар ҳафтада 2-3 мартадан янги кинофильмлар кўришларини таъминлаётир.

Қишлоғимизда ёш болали оналар тўғрисида ғамхўрлик қилиш, медицина хизматини яхшилаш соҳасида ҳам бир қанча муҳим тадбирлар амалга оширилган. Иккала колхозда ҳам ҳашаматли бино ва тажрибали тарбиячилар билан таъминланган, барча қулай шароитлар яратилган бир неча марказий боғча ва яслилар, дала шийпонларида эса қўшимча яслилар ишлаб турибди. Бу боғча ва яслиларда фарзандлари тарбияланаётган оналар пахта далаларида унумли меҳнат қилмоқдалар.

Қишлоқ совети ҳузурида ободончилик, маориф ва медицина хизмати соҳалари бўйича доимий комиссиялар тузилган. Бу комиссиялар қишлоқни ободонлаштириш, медицина хизматини яхшилаш, мактаб, боғча ва яслиларни ўз вақтида сифатли ремонт қилишда активлик кўрсатиб келмоқдалар.

Қишлоқда деярли ҳамма хонадон янги типдаги уй-жой бинолари билан таъминланган. Уларнинг кўпчилигида радио овозлари янграб, Ильич нурлари порлаб турибди. Биз яқин 1-2 йил ичида қишлоқни ёппасига радиолаштириш ва электрлаштиришни, янги ҳаммом, пахтакорларнинг дам олиш уйлари вужудга келтиришни мўлжалламоқдамиз.

Колхозчилар ва қишлоқ совети депутатлари бундан буён ҳам ғайрат билан ишлаб, қишлоғимизни янада обод ва кўркам қилиш учун курашадилар.

Я. НАЗАРОВ.

Боёвут районидаги Димитров қишлоқ советининг раиси.

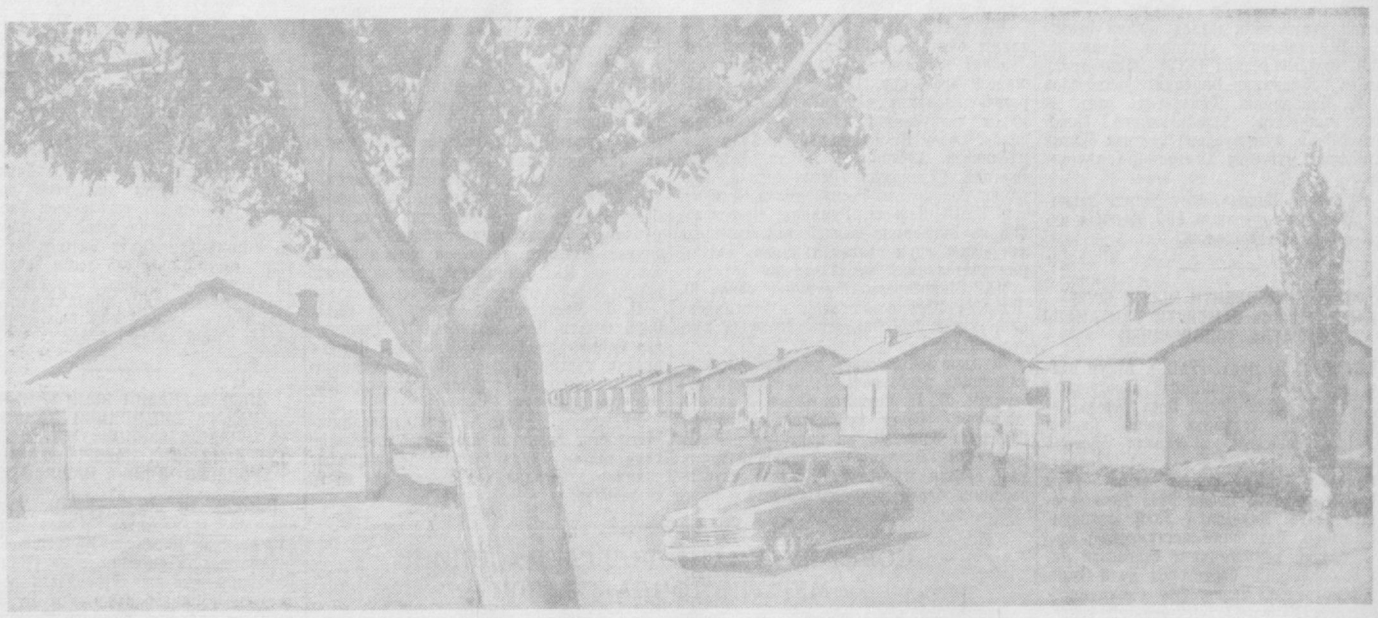

Димитров қишлоқ советидаги Жданов номли колхозда қишлоқ меҳнаткашлари учун солинаётган янги-янги уй-жой бинолари қад кўтариб, обод кўчалар бунёдга келмоқда. **Суратда: колхоз кўчаларининг бири.**

В. Салов фотоси.

☆ ☆ ☆

Қишлоқ маданияти

* «Москвадан гапирамиз!...» Дикторнинг ана шу таниш овози ҳар куни эрта тонгда обод қишлоқ бўйлаб янграйди. Жданов номли колхозга район марказидаги кучли радио узелдан сим тортиб келтирилиб, 150 хонадон радиолаштирилган, шунингдек 200 га яқин колхозчининг уйида Ильич нурлари порлаб турибди. Колхоз правлениеси қишлоқни ёппасига радиолаштириш ва электрлаштириш ишларини 1957 йилда тамомлашни планлаштирган.

* Қишлоқ марказида кўркам ҳашаматли бир бино кўзга яққол ташланиб турибди. Бу 1952 йилда қурилиб, ишга туширилган ўрта мактаб биносидир. Қишлоқдагилар уни «маърифат ўчоғи» деб аташади. 300 га яқин ўқувчи тарбияланаётган бу мактаб 1955 ва 1956 йилларда 40 ўғил-қизни ўрта маълумотли қилиб етиштирди. Ҳаётга йўлланма—етуклик аттестати эгаси бўлган ёшларнинг бир қисми турли олий ўқув юртларига кириб ўқишга, айримлари эса колхоз даласида ишлаб, ўз бахтларини меҳнатда топишга қарор қилдилар. Димитров қишлоқ совети территориясида булардан бошқа яна битта ўрта, 2 та етти йиллик мактаб бор.

* Карл Маркс номли колхознинг фельдшерлик пункти ҳузурида 6 ўринлик туғруқхона шу йил бошидан ишлай бошлади. Туғруқхонага райондаги бошқа колхозлардан ҳам мурожаат қилиб турищади. Туғруқхона ишга тушганидан бери ўтган 5 ой ичида бу ерда 60 га яқин ҳомиладорнинг кўзи ёриди. Уларнинг ҳаммаси соғ-саломат уйларига қайтдилар.

* Карл Маркс номли колхознинг 2 яслиси ва икки болалар боғчасида 170 дан ортиқ кичкинтой тарбияланмоқда. Колхоз правлениеси бу болалар муассасаларини сут, сариғ ёғ, сабзавот ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари билан етарли таъминлаб туради. Ҳар бир бола учун махсус кийим, юз-қўл артадиган сочиқ, кровать ва ўйинчоқлар бор. Қўшни Жданов номли колхознинг ясли ва боғчаларига борсангиз ҳам худди юқоридагидек манзарани кўрасиз.

Акмал ПЎЛАТ

ЯШИЛ ҚИШЛОҚ

(ҚЎШИҚ)

Янги ерда қад кўтарди ям-яшил қишлоқ,
Меҳнатингдан олтин унар колхозчи ўртоқ!

Қўлинг билан даштлар обод, чўллар гулистон,
Шуҳратларинг, довруқларинг оламга достон.

Ҳосил тўла далаларни тўйиб қаранглар!
Шўх-ўйноқи завқли куйлар тинмай жаранглар.

Дилга ором берар ҳар дам сахий қишлоғинг
Мангу яша, ҳеч ўчмасин машъал чироғинг.

Яшил қишлоқ чиройидир кумуш пахтазор,
Атрофида зеби-зийнат, олма, узумзор.

Каналларда зилол сувлар чайқалиб ўйнар
Қиз-йигитлар меҳнат завқин юракдан куйлар.

Партиямиз халқ ғамхўри, қадрдонимиз,
Ҳаёт эркин, меҳнат озод, хуш давронимиз.

Юртимизда ғалабалар бўлсин пойидор,
Партиядан совет халқи доим миннатдор.

Ҳалол меҳнат туфайли

Ишласанг тишлайсан, дейди доно халқимиз. Ҳалол меҳнат қилсанг бадавлат бўласан, турмушинг фаровон бўлади. Шунда эл-юрт ҳам, ёр-биродаринг ҳам сендан хурсанд. Бекорчиликдан бемаънилик чиқариб, ишламай бир кўзга иссиқ, бир кўзга совуқ кўриниб юргандан ёмони йўқ.

Мен бу ерга Қашқадарёнинг Косон қишлоғидан келганман. Меҳнат қилишни, хайрли ишларни яхши кўраман. Шунинг учун ҳам бу жойда янги ер очиб, колхоз ташкил қилишармиш деган хушхабарни эшитишим биланоқ, бола-чақамга бош бўлиб кела бердим. Ўз меҳнатинг билан обод қишлоқ барпо этсанг, даштга сув келтириб серҳосил далага айлантирсанг-да, кейин четдан келган кишига сенинг тўғрингда «Бу киши ана шу қишлоқни биринчи қурувчиларидан» деса... Бундан ҳам ортиқ севинч, ғурур бўладими, ахир! Ўз меҳнатинг самарасидан хурсанд бўлмай иложинг борми. Ана шу инсоний ҳиссиёт бизнинг оилани Мирзачўл водисига келтирди.

Бу ерда қад кўтарган ҳар бир бино, соя-салқин хиёбонлар, мевасини етилтираётган дарахтлар, қишлоғимиз кишиларига ширин-шарбат узумлар ваъда қилаётган токзор ва колхозимиз кўрки бўлган боғни қандай бунёдга келганлигининг жонли гувоҳиман десам ёлғончи бўлмайман. Чунки бу қилинган ишларда бизнинг катта оиламизнинг ҳам ҳиссаси бор.

Мен оиламиздан колхоз ишлаб чиқаришида қатнашаётган ўғил-қиз фарзанд ва невараларимнинг исмини бир-бир айтмоқчиман. Нега деганингизда ана шу азаматлар туфайли халқ олдида юзим ёруғ, белим бақувват, руҳим тетик, ишласам чарчамайман. Боймурот, Хайит, Шарвот, Тошпўлат, Шобиби, Тўра, Жўра, Руҳсат — булар ҳаммаси қўлидан иш келадиганлар. Бугун мен фалон гектар майдондаги ғўзани культивация қилдим, юқори пайкални сувдан чиқардим, мунча метр ердаги ғўзани чопиқ қилдим... бундай хушхабарлар кимни қувонтирмайди, меҳнатсевар фарзандлар иши қайси отани хурсанд қилмайди дейсиз.

Меҳнатинг натижаси самарали бўлса, кундан-кунга яхши ишлагинг келади. Ўтган йили оиламиз коллектив колхоз ишлаб чиқаришида фаол қатнашиб, 3 минг 713 та меҳнат куни ишлади. Меҳнат кунимизга колхоздан 7,5 тоннага яқин ғалла, 50 минг 500 сўм пул олдик. Бу даромад ҳалол меҳнат қилган кишининг коллектив хўжаликда ҳақиқатан ҳам тўқ, бадавлат ва маданий ҳаёт кечиришини кўрсатиб турибди. Меҳнат орқали келган даромад туфайли оиламиз фаровон, маданий ҳаёт кечирмоқда, орзу-ҳавасларимиз ушалмоқда. Ҳашаматли янги бинода истиқомат қилмоқдамиз, радио ва электр чироғимиз бор, бир маданиятли оила учун зарур бўлган нарсаларнинг ҳаммасига эгамиз. Қорни овқатга тўймаган, эгни ёлчиб кийим киймаган батрак деҳқон Октябрь революциясидан илгари шундай турмуш, бахт келтирувчи меҳнатни хаёлига ҳам келтира олмасди.

Ёшим 60 дан ошиб қолган бўлса ҳам ўзимни тетик ҳис қиламан, колхоз ишлаб чиқаришидан узоқлашгим келмайди. Пахтадан мўл ҳосил етиштириб, Ватанимиз куч-қудратини оширяётган азаматлар сафида бўлгим келади. Ҳозир колхозда бир звенога бошлиқлик қилмоқдаман. Звеномиз аъзолари ғаниймат кунларни бой бермай, ғўзаларни зўр ғайрат билан парвариш қилмоқдалар. Экиб ундирган пахтамиздан мажбуриятимизни қоплай оладиган мўл ҳосил етиштиришга аҳд қилганмиз.

Бекбобо САИДОВ,

Карл Маркс номли колхоз аъзоси.

Суратларда: 1. Карл Маркс номли колхоздаги 10 йиллик мактабни тамомлаб чиққан бир группа ўқувчилар. Мактаб директори ўртоқ Гафуров (ўртада) ўқувчиларни етуклик аттестатлари билан табрикламоқда. 2. Фельдшер-акушерка П. Г. Зубец колхоз туғруқхонасида туғилган уч ойлик боланинг соғлиғини текшириб кўрмоқда. 3. Колхоз кутубхонасининг ўқиш залида. Китобхонлар янги журнал, газета ва китоблар билан танишмоқдалар.

В. Салов фотолари.

Инсоннинг қўли гул

Бундан 3-4 йил илгари ўтказилган анор, анжир, ток кўчатлари, олма, нок, шафтоли каби мевали дарахтлар бу йил вояга етди, ҳосилга кирди. Асрлар бўйи сувга ташна бўлган чўл устида мана шундай яшнаган боғ яратиш учун қанча-қанча меҳнат қилинган, қанча-қанча пешона тери тўкилган! Ҳа, ойлар, йиллар бири-бирини қувлаб, тез ўтиб кетар экан. Мана энди ўша кезларда қилинган меҳнатнинг роҳатини кўрадиган пайтлар, бири-биридан ширин, бири-биридан шакар нозу-неъматларнинг лаззатини тотиб кўрадиган кунлар ҳам етиб келди. Қишлоққа келган меҳмон бу яшнаган боғларнинг ўрни бундан 10 йил илгари гиёҳ унмаган чўлдан иборат бўлганлигини тасаввур қила олармикан!

Райим ота мўл ҳосилини кўтара олмай эгилган шафтоли, олма дарахтлари шохларига тиргагич қўйиб, боғ айланиб юрар экан, мана шулар ҳақида ўйларди.

Қуёш кенг пахтазор води устига ёнбошлади. Ажойиб қишлоқ оқшоми бошланди. Далаларда кун бўйи тинмай гуруллаган универсаллар овози ўрнини энди ишдан қайтаётган пахтакор йигит-қизларнинг хушчақчақ кулгилари, шўх ялламалари эгаллади. Раим ота ширин хаёллар билан кўш қорайиб кеч кирганлигини ҳам пайқамай қолди. Ота боғ оралаб шийпонга етиб борганида шийпон олдидагидай дам олиш учун келган колхозчилар билан гавжум эди. Улар орасида Райимқул отанинг тенгқурлари Шерназар ота, Тошбек акалар ҳам бор.

— Райимқул ака кечаси ҳам тиниб-тинчимайсиз шекилли, — Шерназар ота ўз тенгдошига сўз қотди.

— Э, биродар,—ота гулзор атрофидан оқаётган мусаффо сув билан қўл-бетини ювиб артинар экан, жавоб берди, — ўз қўлинг билан ўтказиб кўкартирган ниҳолларинг бамисоли фарзандингдек бўлиб қолар экан. Тиргагич қўймай, шохларини тўғрилайман, иш қилиб боғ ичидан чиққим келмайди.

Райимқул ота сўзини тугатди-да, атр ҳидлари димоққа урилаётган турли-туман гуллари чаман бўлиб очилган гулзорга юз ўгирди.

— Кун бўйи меҳнат қилганингдан кейин оқшом пайтлари шу гулзор атрофида бир пиёла кўк чой ичиб дам олиш нақадар яхши, — ота лўппи очилган атр гулдан бир донасини узиб Шерназар отага узатар экан деди, — бундан 7-8 йил илгари бу боғлар, гулзорлар қаерда эди-ю, биз қаерда эдик. Инсоннинг қўли гул деганлари жуда тўғри гап экан. Мана келдик, ишладик, оғизни тўлдириб боғ деса арзигудек боғ қилдик.

Райимқул ота Шерназар аканинг ёнидан жой олди. Тошбек ака узатган кўк чойдан бир хўплади-да, хаёлга чўмди. У бундан 8 йил илгари Ховос районининг Мелиобод қишлоғидан ўз оиласи билан бу ерга кўчиб келган кезларни хотирига келтирар эди.

1948 йилнинг аввал баҳори эди. Чўлда янги қишлоқ вужудга келтирилармиш, канал қазилиб сув чиқарилармиш, чўл ўрнида боғи-бўстонлар, пахтазор водийлар бунёдга келтирилар эмиш, деб гап тарқалганда кўпчилик қатори Райимқул акалар ҳам шу томонга йўл олган эдилар. Чиндан ҳам совет кишилари жонажон партиямизнинг азми билан шу чўлга ҳужум бошладилар. Уларнинг қалбида катта орзу ва умидлар барқ урарди. Ўз қўллари, кураш ва меҳнатлари билан бунёдга келтириладиган қишлоқда ҳаёт кечириш, бу ерларни боғи-бўстонларга, пахтазорларга айлантиришда менинг ҳам ҳиссам бор дейиш нақадар яхши.

Райимқул ота Ховос районининг Пучуқой қишлоғидан чўлга кўчиб келган Шерназар ва Тошбек оталар—чўлни обод қилиш учун жазм қилганлар дастлаб 3-4 тагина ертўлаларда ҳаёт кечириб иш бошладилар.

Аввало чўлга ҳаёт бағишловчи, ерга жон бахш этувчи сув муаммосини ҳал қилишга киришилди. Қудратли техника билан қуролланган кишилар жанговар кураш бошлаб, чўл бағрини тилиб канал очдилар. 1948 йилнинг 23 май кунида катта канал бўйлаб чўлга ҳаёт суви ҳайқириб оқиб кела бошлади. Шу йилнинг ўзидаёқ минглаб гектар ер ўзлаштирилди. Қадим ботлаванда Карл Маркс номли, Жданов номли колхозлар вужудга келди. Янги хўжаликлар бу ерларда сабзавот ва полиз экинлари ўстириб мўл ҳосил олдилар.

Карл Маркс номли колхоз аъзолари 1949 йилда чўл бағридан очиб олинган 75 гектар ерга чигит экдилар. 17 хўжалик ана шу пахта майдонининг ҳар гектаридан 13,5 центнердан ҳосил олишга эришди. Азамат пахтакорлар — Райимқул ота, Бекбоба ота, Шерназар ва Тошбек акалар ва уларнинг сафдошлари фидокорона меҳнат қилиб, пахта майдонини кенгайтириш, ҳосилни тинмай ошириб бориш учун курашдилар. Колхоз правлениеси ва бошланғич партия ташкилотининг хўжаликка яхши раҳбарлик қилиши, мавжуд ишчи кучларидан, моддий-техника базасидан унумли фойдаланиш натижасида 1953 йилга келиб пахта майдони 1150 гектарга кенгайди. Меҳнат тўғри ташкил қилинганлиги, ўзаро социалистик мусобақа байроғи баланд кўтарилганлиги, юқори агротехника қоидаларига тўла амал қилинганлиги туфайли азамат пахтакорлар ҳар гектар ердан 30 центнердан ҳосил олишга эришдилар. Улар ўз пешона терлари билан топган ҳар бир меҳнат кунларига 15 сўмдан пул, 4 килограммдан дон олдилар.

Колхозда пахта ҳосили ошган сари, хўжалик иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамлана борган сари қишлоқ меҳнаткашларининг моддий ва маданий ҳаёти ҳам юксала бошлади. Ҳаёт тобора фаровонлаша борди. Асрлар бўйи қақраган чўл устида энди обод, кўркам, роҳатижон колхоз қишлоғи бунёдга келди. Илгариги ертўлалар ўрнида пахтакорлар учун планли, янги, ҳашаматли уй-жой бинолари қурилди. Уларнинг фарзандлари илм-маърифатли, маданиятли, ишбилармон, меҳнатсевар кишилар бўлиб ўсишлари учун барча шароитлар вужудга келтирилди. Колхоз қишлоғининг оқшоми энди кишига ҳузур бағишлайди, баҳри-дилингни очади.

Райимқул ота мўл ҳосилли мева шохларига тиргагич қўйиб юрган мана шу боғлар ҳам сўнгги йиллар ичида колхозчиларнинг кучи, ғайрати билан яратилди.

1953 йилда колхоз правлениеси янги боғ вужудга келтиришга қарор қилди. Машҳур соҳибкор Ризамат ота Мусамуҳамедов анор ва анжирзорларни, токзорларни барпо қилишда пахтакорларга яқиндан ёрдам берди. Боғбон ўз атрофига Райимқул ота каби нуроний кексаларни тўплади. Улар билан маслаҳатлашди. Кенг майдонларга яхши ният билан турли хил ниҳоллар ўтқазилди. Мана энди пахтакорларнинг 30 гектар ерда чарос, ҳусайни, каттақўрғон, кишмишлари ғуж-ғуж бўлиб осилиб турган узумзори, 10 гектар ерда мўл ҳосил туккан анор ва анжир зори, 90 гектар ерда шафтоли, олма, нок, ўрик каби мевали дарахтлари бор. Колхозчилар бу йилдан бошлаб ана шу нози-неъматлар ҳисобига ўз даромадларини янада оширадилар.

Кўкда юлдузлар чарақлаганда, қишлоқ хонадонларида Ильич нурлари порлаганда боғ шийпони янада гавжумлашди. Бу ерга катта гулзор этагида икки қаватли янги меҳмонхона қураётган усталар, улар билан бирга колхоз раиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати ўртоқ Юсуфжон Хўжабеков келган эди. Райимқул ота бўшалган пиёлани Тошбек акага узатар экан, қишлоқнинг келажаги ҳақидаги қизғин суҳбатдан завқланарди. Раис бу йил амалга оширилиши лозим бўлган режалар ҳақида сўзларди:

— Пулимиз бор, материал етарли, ҳаммом қуришга ҳам бу йил киришиб қўя қолсак.

Шийпонда йиғилган кексалар, пахтакорлар, усталар ҳам раиснинг фикрини маъқуллашди. Бу йилги режалар орасида ҳаммомдан ташқари колхоз правлениесининг янги идорасини қуриш, қўшимча радио узел ташкил қилиш, боғ орасида пахтакорлар учун дам олиш уйи вужудга келтириш ишлари ҳам бор. Гап яна 70 гектар ерда узумзор боғ яратиш ҳақида борганида Райимқул отанинг чеҳраси янада ёришиб кетди.

— Инсоннинг қўли гул, раис, — деди Райимқул ота,—ҳаракатдан баракат дейдилар, қишлоғимизни яшната берамиз. Қишлоқ яшнаган сари кўнглимиз ҳам яшара беради.

Йиғилганларнинг кўз олдида янада кўркам, янада обод қишлоқ ўзининг бутун салобати билан гавдаланди.

У. ЖОНГИТОВ,
Т. НАЖМИТДИНОВ.

Боёвут райони.

СССР билан Ҳиндистон ўртасида иқтисодий ҳамкорлик

ДЕҲЛИ, 10 июль. (ТАСС). «Гипротяжлаш» Харьков бўлимининг директори Б. К. Приходько бошчилигида совет оғир машинасозлик мутахассисларидан бир группаси кеча Деҳлига келди.

Матбуотда босилган хабарларга қараганда, совет мутахассислари Ҳиндистонда оғир машинасозлик заводи қуриш тўғрисидаги масалани ўрганадилар ва Ҳиндистон ҳукуматига доклад тақдим этадилар. Газеталарнинг уқтириб ўтишича, СССР мутахассислари СССР Министрлар Совети Раисининг Биринчи ўринбосари А. И. Микояннинг Ҳиндистон савдо ва саноат министри Кришнамачари билан олиб борган музокаралари вақтида бўлган келишувга мувофиқ Ҳиндистонга келганлар.

«Таймс оф Индиа» газетасининг ёзишича, бу заводни қуришга 150 миллион рупия маблағ сарфламоқчи.

ЮФХР ПРЕЗИДЕНТИ ИОСИП БРОЗ ТИТОГА «ИЛ-14» САМОЛЁТИ ТАНТАНАЛИ СУРАТДА ТОПШИРИЛДИ

БЕЛГРАД, 10 июль. (ТАСС). Бугун Белград яқинидаги Батайница аэродромида ЮФХР президенти Иосип Броз Титога Совет Иттифоқи ҳукумати совға қилган «ИЛ-14» самолёти тантанали суратда топширилди.

Самолётни қабул қилиб олиш учун ЮФХР президенти Иосип Броз Тито аэродромга келди. Македония Халқ скупшчинаси раиси, Македония коммунистлар союзи Марказий комитетининг секретари Лазар Колишевский, Черногория Халқ Скупшчинаси раиси, Черногория коммунистлар союзи Марказий комитетининг секретари Блажо Йованович ва Югославиянинг бошқа арбоблари ҳозир бўлдилар.

Самолётни президентга СССРнинг Югославиядаги элчиси Н. П. Фирюбин топширди.

Совет ҳукуматининг ушбу совғасини, деди Н. П. Фирюбин, Югославия халқларига ва шахсан Сизга — Югославиянинг отоқли арбобига бўлган самимий ҳурмат белгиси деб билишингизни сўрайман.

Президент Тито самолётни қабул қилиб олар экан бундай деди:

Ўртоқ Совет Иттифоқи Элчиси, мен ҳукуматингизнинг бу ажойиб совғасидан жуда хурсандман. Совет ҳукуматига, Олий Совет Президиумига дўстлигимиз белгиси бўлган бу совға учун катта ташаккур топширишингизни сўрайман.

ЮФХР Иттифоқ ижроия вечесида

БЕЛГРАД, 11 июль. (ТАСС). ТАНЮГ агентлиги билдиради: Югославия Иттифоқ ижроия вечесининг кеча бўлиб ўтган мажлисида президент Иосип Броз Тито Францияга, Совет Иттифоқига ва Руминияга қилган сафарларининг якунлари тўғрисида доклад қилди. Иттифоқ ижроия вечеси республика президентининг докладини маъқуллади.

АВСТРИЯ КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ВЕНА, 10 июль. (ТАСС). «Эстеррейхише фольксштимме» газетасининг хабар беришича, 7-9 июлда Австрия компартияси Марказий комитетининг пленуми бўлган. Марказий комитетнинг кейинги пленумидан буён ўтган давр ичида Сиёсий бюронинг қилган иши тўғрисида Ф. Хоннер доклад қилган. Ф. Фюрнберг партиядаги дискуссия ва ишчилар синфининг бирлиги тўғрисида доклад қилган. И. Копленинг КПСС XX съездининг якунлари ҳақида ахборот берган.

Докладлар муҳокама қилингандан кейин пленум ишчилар синфининг бирлиги масаласи юзасидан қарор ва партиядаги дискуссия тўғрисида резолюция қабул қилган.

МЎҒУЛИСТОН ХАЛҚ РЕВОЛЮЦИЯСИ 35 ЙИЛЛИГИНИНГ БАЙРАМ ҚИЛИНИШИ

УЛАН-БАТОР, 11 июль. (ТАСС). Мўғул халқи 10 июлда Мўғулистон халқ революциясининг ўттиз беш йиллигини нишонлади. Ана шу революция натижасида мамлакатда ажнабий золимларнинг ва маҳаллий феодалларнинг ҳокимияти ағдарилиб, халқ-демократик тузуми барпо қилинган эди.

Шу куни Улан-Баторда тантанали йиғилиш бўлди. Бу йиғилишда меҳнаткашларнинг вакиллари, давлат, партия ва жамоат арбоблари, 1921 йилдаги халқ революциясининг қатнашчилари, дипломатия корпусининг аъзолари ҳозир бўлдилар. Совет Иттифоқи, Хитой Халқ Республикаси, Албания, Болгария, Венгрия, Вьетнам Демократик Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Ҳиндистон, КХДР, Польша, Руминия, Чехословакия ва Бирманинг юбилей тантаналарида қатнашиш учун келган ҳукумат делегациялари самимий кутиб олинди.

МХР Министрлар советининг раиси Ю. Цеденбал Мўғулистон халқ революциясининг ўттиз беш йиллиги тўғрисида доклад қилди.

Шундан кейин совет ҳукумат делегациясининг раҳбари П. Г. Москатовга сўз берилди. П. Г. Москатов Совет Иттифоқи халқлари, Совет ҳукумати ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси номидан тантанали йиғилиш қатнашчиларига, улар орқали Мўғулистон Халқ Республикасининг барча меҳнаткашларига самимий қардошлик саломини топширди ва Мўғулистон халқ революциясининг ўттиз беш йиллиги муносабати билан дўстона табрик сўзлари айтди.

П. Г. Москатов ўз сўзининг охирида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети Президиуми, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Министрлар Совети ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Мўғулистон Халқ Республикаси Буюк халқ хурали президиумига, Мўғулистон Халқ Республикасининг Министрлар советига, Мўғулистон Халқ-революцион партияси Марказий комитетига юборган табригини ўқиб берди.

П. Г. Москатов ССР Иттифоқи Министрлар Советининг топшириғига мувофиқ, Совет Иттифоқи ва Мўғулистон Халқ Республикаси халқларининг абадий ва бузилмас дўстлиги нишонаси бўлган қизил байроқни МХР Министрлар советининг раиси Цеденбалга топширди.

П. Г. Москатовнинг нутқи ва СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ҳамда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг табриги гулдурос, давомли қарсаклар билан кутиб олинди.

Мўғулистон халқ революциясининг ўттиз беш йиллиги байрамида қатнашиш учун келган бошқа ҳукумат делегацияларининг раҳбарлари ҳам йиғилишда нутқ сўзладилар.

СОВЕТ ҲУКУМАТИ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ МЎҒУЛИСТОНДА БЎЛИШИ

УЛАН-БАТОР, 10 июль. (ТАСС). Мўғулистондаги халқ революциясининг 35 йиллиги байрам қилиниши муносабати билан Улан-Баторга келган ва П. Г. Москатов бошчилик қилаётган совет ҳукумат делегацияси бугун Мўғулистон пойтахтининг ҳаёти билан танишди. Делегация аъзолари Чойбалсан номидаги саноат комбинатида, давлат типографиясида бўлдилар. Улар ишчилар ва мастерлар билан суҳбат қилдилар, уларнинг ишлаб чиқаришдаги муваффақиятлари билан қизиқдилар.

Бугун делегация аъзолари марказий аймоқдаги қишлоқ хўжалик бирлашмаларидан бирида, шунингдек Жаргалантуй колхозида ҳам бўлдилар. Совет ҳукумат делегациясининг аъзолари МХР Буюк халқ хурали президиуми раиси Ж. Самбу ҳузурида ва Мўғулистон Халқ-революцион партияси Марказий комитетининг биринчи секретари Д. Дамба ҳузурида бўлдилар.

ЯПОНИЯ ПАРЛАМЕНТИНИНГ ЮҚОРИ ПАЛАТАСИГА БЎЛИБ ЎТГАН САЙЛОВНИНГ ЯКУНЛАРИ

ПЕКИН, 10 июль. (ТАСС). Япония радиоси эшиттирган хабарга қараганда, Япония парламентининг маслаҳатчилар палатасига 8 июлда ўтказилган сайловда қатнашган сайловчиларнинг овозлари саналиб бўлган. Сайлов натижалари шуни кўрсатганки, ҳукмрон либерал-демократик партия юқори палатада ўз вакилларини кўпайтира олмаган. Бу партия бир ўрнини йўқотган ва ҳозирги вақтда юқори палатада жами 250 мандатдан 121 мандатга эга. Асосий оппозициячи партия — социалистик партия анча катта муваффақиятга эришиб, депутатлик ўрнини 13 та кўпайтирган. Бу партия ҳозир 81 ўринга эга. Япония Коммунистик партияси сайловда деярлик 1 миллион 150 минг овоз, ёки ҳамма овозларнинг 3,9 процентини олган ва маслаҳатчилар палатасига икки кандидатини, шу жумладан компартия Марказий комитетининг биринчи секретари Сандзо Носакани ўтказган.

Япония жамоатчилиги бўлиб ўтган сайлов натижаларига мамлакатнинг қайтадан қуроллантирилишига қарши, СССР билан дипломатик муносабатларни дарҳол тиклашни, Хитой, СССР ва бошқа халқ-демократик мамлакатлар билан савдони кенг ривожлантиришни ёқлаб чиқаётган сўл партияларнинг ғалабаси деб баҳо бермоқда.

Радио сайловчиларнинг активлиги жуда суст бўлганлигини қайд қилиб ўтмоқда. Сайловда овоз бериш ҳуқуқига эга бўлган кишиларнинг қарийб 63 процентигина қатнашган.

СУРИЯ АРМИЯСИ БОШ ШТАБИНИНГ БОШЛИҒИ ИСТЕЪФО БЕРДИ

БАЙРУТ, 10 июль. (ТАСС). Сурия армияси бош штабининг бошлиғи генерал Шовкат Шукайр истеъфо берди. Президент Шукри Кувватли унинг истеъфосини қабул қилди.

Газеталарнинг уқтириб ўтишича, унинг истеъфо беришига Шукайр билан мудофаа министри Реслан ўртасидаги сиёсий характерда бўлган ихтилофлар сабаб бўлган.

Обрўли манбаълардан олинган маълумотларга қараганда Шукайр Сурия офицерларининг кўпчилиги ҳозирги ҳукуматни қўллаб қувватлашга ва Сурияда янги ҳукумат кризиси юз беришига йўл қўймасликка қарор қилгандан кейин истеъфо берган. Мудофаа министри Реслан билан Шукайр ўртасида сунъий равишда низолар туғдириб келаётган баъзи ғарбий доиралар Сурияда ҳукумат кризиси вужудга келтиришни истайдилар.

Хабар берилишича, бош штабнинг янги бошлиғи қилиб генерал Тавфиқ Низомиддин белгиланган.

Болгария Фанлар академиясининг илмий сессияси

СОФИЯ, 10 июль. (ТАСС). Софияда Болгария Фанлар академиясининг отоқли революционер ва марксист, Болгария коммунистик партиясининг асосчиси Дмитр Благоев туғилган куннинг юз йиллигига бағишланган илмий сессияси ўз ишини бошлади. Сессия марксист-философ, экономист, тарихчи, педагог, адабий танқидчи ва назариячи бўлган Дмитр Благоевнинг хилма-хил фаолиятининг турли томонларини муҳокама қилади. Сессиянинг ишида Руминия Фанлар академиясининг аъзоси Э. Кондураки, Югославия олими Б. Зихерл ва СССР Фанлар академиясининг вакили Л. Б. Валев қатнашмоқдалар.

Кеча сессия профессор Р. Караколовнинг «Марксистик диалектик метод — Дмитр Благоевнинг революцион фаолиятида қудратли қурол» деган ва профессор Ж. Натаннинг «Дмитр Благоев ва марксистик сиёсий иқтисод» деган докладларини тинглади. Сессияда совет олими Л. Б. Валев ўтган асрнинг 80-йилларида Дмитр Благоевнинг революцион фаолияти тўғрисида илмий ахборот берди.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ «ШАХСГА СИҒИНИШНИ ВА УНИНГ ОҚИБАТЛАРИНИ ТУГАТИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ҚАРОРИ ФРАНЦИЯДА БРОШЮРА ҚИЛИБ НАШР ЭТИЛДИ

ПАРИЖ, 10 июль. (ТАСС). Франция Коммунистик партияси «Совет Иттифоқи Коммунистик Партияси Марказий Комитетининг шахсга сиғинишни ва унинг оқибатларини тугатиш тўғрисидаги қарори»ни брошюра қилиб нашр этди. Бу брошюра илова сифатида Франция Коммунистик партияси Марказий Комитетининг 6 июлда ФКП Марказий Комитети пленумида қабул қилинган баёнотини ҳам ўз ичига олади.

Қишлоқ хўжалик мутахассислари делегацияси Мисрдан жўнаб кетди

ҚОҲИРА 10 июль. (ТАСС). Мисрнинг янги ерларни ўзлаштириш соҳасида катта ишлар олиб борилаётган Аттахрир вилоятидаги маъмурий ходимлар ва қишлоқ хўжалик мутахассисларидан иборат делегация бугун Мисрдан жўнаб кетди. Делегация бир қанча мамлакатларда бўлиб, қишлоқ хўжалик ишлари билан узоқ вақт танишади. Делегация составида даштлик ерларни ўзлаштириш соҳасида ишлаётган мутахассислар, ирригация масалалари билан шуғулланувчи мутахассислар, агрономлар, инженерлар ва илмий ходимлар бор.

Делегация, жумладан, Совет Иттифоқида, Хитой Халқ Республикасида ва бошқа халқ демократияси мамлакатларида бўлади. Делегация аъзолари сафар вақтида кооперативларнинг ва коллектив хўжаликларнинг иши билан, шунингдек қишлоқ хўжалиги соҳасидаги энг янги муваффақиятлар билан танишадилар.

СССРда дашт, қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш соҳасида қилинаётган ишлар билан танишиш уларни айниқса қизиқтиради. Делегация аъзолари қишлоқ хўжалик корхоналарини, илмий муассасаларни, қишлоқ хўжалик машиналари ва ускуналари ишлаб чиқарадиган заводларни ҳам бориб кўрадилар.

БИРМАДА ҚУРОЛСИЗЛАНИШ УЧУН КУРАШ КУНИ

РАНГУН, 11 июль. (ТАСС). «Бирман» газетасининг билдиришига қараганда, шу йил 6 августда Бирмада «қуролсизланиш ва термоядро қуролини тақиқлаш учун кураш куни» ўтказилади. Бирма тинчлик тарафдорлари комитети ана шу тадбирни амалга оширишга бошчилик қилади.

Бахтиёр болалар қувнаб-қувнаб дам олмоқдалар

Тошкентдаги М. Горький паркининг дарвозасидан кирсангиз эркатой ўғил-қизларнинг ёқимли овозлари ва хушчақчақ кулгиларини эшитасиз. Боғ қувноқлар билан ҳар куни гавжум бўлади.

Паркда болаларнинг кўнгилли дам олиб, ҳордиқ чиқаришлари учун ҳамма шароит мавжуд. Парк болалар дидига мос майдончалар, ҳар хил портретлар ва расмлар билан чиройлик қилиб безатилган.

Паркда бахтиёр болаларнинг турли ўйинчоқлар билан шуғулланишлари учун алоҳида бўлимлар ажратилган.

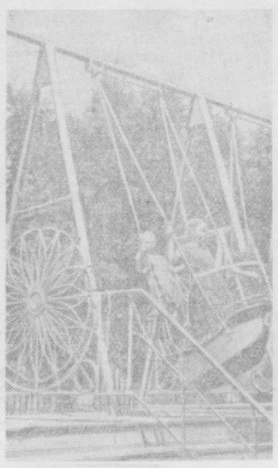

Мана арғимчоқ учадиган хона. Қувноқлар арғимчоқда 2 тадан, 3 тадан, бўлишиб, навбат билан учар эканлар ,шодликларини ичларига сиғдираолмасдилар. Болалар айниқса отли велосипедда жуда севиб ўйнамоқдалар.

Паркка ҳайвонот боғидан яхши боқилган ва чиройлик отлардан ҳафтада 2-3 марта олиб келинади. Отлар болалар тушган аравачага қўшилади. Аравачага хурсанд бўлиб ўтириб олган болалар «Ватан» ҳақидаги қўшиқни бошлайдилар. Уларнинг ёқимли овози парк бўйлаб янграйди. Бу қўшиқда болалар бахтли ёшлик, фаровон ҳаёт яратиб берган Коммунистик партия ва совет ҳукуматига раҳматлар айтиб, чексиз миннатдор эканликларини изҳор қиладилар.

Шунингдек боғда болаларнинг футбол, волейбол, баскетбол ва теннис ўйинлари билан шуғулланишлари учун ҳам алоҳида майдонлар бор. Кутубхона ва ўқув заллари эса қувноқлар учун доим ишлаб туради.

Ёшлар паркда паррандаларнинг бир неча хиллари билан ҳам танишадилар. Бу паррандалар учун алоҳида ҳовуз қилиниб, атрофи баланд сим тўр билан ўралган. Ҳовузда ўрдак, ғоз ва чайка каби ёввойи паррандалар билан бирга, тинчлик символи бўлган каптар ҳам бор. Бу каптарларни бахтиёр болалар дам олиш кунларида бўладиган байрамларида учирадилар. Булардан ташқари боғда ёшлар учун ҳар хил фан тўгараклари ҳам мунтазам ишлаб туради. Техника станцияси, токарлик, дурадгорлик, бичув-тикув, ёш мичуринчилар ҳамда бадиий ҳаваскорлар тўгаракларига кўплаб шаҳар ўқувчилари жалб қилинган.

Айниқса бу тўгараклар ичида ёш мичуринчиларнинг машғулотлари жуда қизиқарли ва мазмунли ўтаётир. Тўгарак аъзолари парк газонларига гуллар экадилар, уларни парвариш қиладилар ва гербарийлар тўплайдилар.

Шунингдек паркда болаларнинг саноат корхоналарига ҳам экскурсиялари тез-тез уюштирилиб туриладн.

Шундай қилиб, паркка ҳар куни 500 дан ортиқ шаҳар болалари келиб ёзги каникулларини шод-хуррамлик ва хушчақчақлик билан ўтказмоқдалар.

М. ЗИЁМУҲАМЕДОВА.

Редактор **З. ЕСЕНБОЕВ.**

ВРАЧ МАСЛАҲАТИ

ПОЛИОМИЭЛИТ

Полиомиэлит ёки ёш болалар палажи оғир юқумли касалликлардан бири бўлиб, бу касаллик узоқ вақт, баъзан эса умрбод давом этади. Мазкур касаллик билан оғриган боланинг қўл-оёқлари палаж бўлиб қолади. Бу касаллик ўлимга ҳам олиб келади.

Полиомиэлит касаллиги медицинада гейне-медина касаллиги деб ҳам юритилади ва у орқа миянинг яллиғланишидан пайдо бўлади.

Полиомиэлит касаллигини қўзғатувчи микроб вируслардир. Улар жуда кичкина бўлиб, ҳатто энг зич фильтирлардан (махсус аппарат) ҳам ўтиб кетадиган микроблар қаторига киради. Бу вирусни энг кучли микраскоп ёрдами билан ҳам кўриб бўлмайди. Уни фақат электрон-микроскоп ёрдами билангина кўриш мумкин.

Полиомиэлит вируси ингичка игна ўхшашдир, унинг катталиги 12-15 миллимикрондир. Полиомиэлит вируси жуда чидамли бўлиб, сувда, сутда, ёғда ва кишининг меъда суюқлигида бир неча ойларгача ўз кучини йўқотмай яшай олади. Совуққа жуда чидамли бўлганидан 180 градус совуқда ҳам ҳаёт кечира олади. 50—60 градус иссиқда 10—12 минут давомида ҳалок бўлади. Қуруқда, қуёш нури таъсирида ва баъзи бир ҳил химик моддаларда, масалан формалинда, хлорда, сулемада тез ўлади.

Полиомиэлит касаллиги билан зарарланиш йилнинг айрим мавсумларида, июль-август ойларида ҳамда кўпинча сентябрь-октябрь ойларида кучаяди. Полиомиэлит асосан мактаб ёшигача бўлган болаларни, айниқса 3-6 ойдан 5 ёшгача бўлган болаларни зарарлайди. Эпидимия вақтларида эса мактаб ёшидаги болаларнинг ҳам, ҳатто катталарнинг ҳам полиомиэлит билан касалланиши мумкин.

Полиомиэлит вируси бола организмига овқатни ҳазм қилиш системаси (оғиз, ошқозон, ичак шиллиқ қавати, баъзан бурун шиллиқ қавати)дан кириб лимфма йўллари ва периферик нерв орқали орқа мияга (ҳаром мағизга) етиб боради, уни яллиғлатади. Орқа миянинг яллиғланиши натижасида унинг олдинги қисмида жойлашган оёқ-қўл мушакларини ҳаракатга келтириш учун импульс юборадиган нерв хужайралари ҳалок бўлади. Бунинг оқибатида палаж, яъни оёқ-қўл мушакларининг ҳаракатсизланиши рўй беради. Агар яллиғланиш орқа миянинг юқори қисмида бўлса қўл палажи, пастки қисмида бўлса оёқ палажи юзага келади. Баъзан эса орқа миянинг ҳам юқори, ҳам пастки қисмлари яллиғланиши, бундай вақтда ҳар иккала оёқ ва қўлнинг палажи ҳамда тана мушакларининг палажи пайдо бўлиши мумкин.

Полиомиэлит касаллиги юқумли бўлгани сабабли, унинг микроби беморДан соғлам болага, шунингдек ахлат билан бирга ташқарига чиққан полиомиэлит микроблари бошқа нарсаларга—сувга, сутга ва бошқа озиқ-овқатларга ҳам ўтиши мумкин. Айни вақтда бемор боланинг ўрин-тўшаги, кийим-кечаги ва ўйинчоқлари ҳам полиомиэлит вируси билан зарарланган бўлади.

Полиомиэлит вируси бола организмига киргач, 3—14 кундан сўнг касалликнинг биринчи белгилари юзага кела бошлайди. Болада инжиқлик, тана уюшиши, совуққа қотиш, томоқ оғриғи ёки ич кетиш белгилари кўзга ташланади, баъзан болаларнинг боши оғриб, қусади. Бундан ташқари иситма тутиб ҳарорат 38-39 даражага кўтарилади. Боланинг иштаҳаси бўғилади. Унинг бўйин ва орқа мушаклари оғрийди. Бундай вақтларда тили чиқмаган ёш болаларнинг оёқ қўлларини ушлаганда улар чинқириб йиғлайдилар. Касалликнинг ана шу бошланғич даврида врачлар кўпинча бемор болаларга грипп, ангина диагнозларини қўядилар, баъзан эса ичкетар касалликлари диагностикаси билан адаштириб юборадилар. Шундай экан, бу ҳол дарҳол мутахассисларга мурожаат қилишни тақозо этади. Чунки фақат айрим мутахассислар (нервепогологлар)нинг ёрдамида мазкур касалликка хос бўлган нерв ва мушакдаги рефлексларнинг ўзгариши (йўқолиши) аниқлангандан кейингина тўғри диагноз қўйиш мумкин бўлади. Бир неча кундан (тахминан 4-6 кундан) сўнг касалликнинг иккинчи даври—палажланиш даври бошланади, зарарлангап оёқ-қўллар палажланади.

Беморнинг палажланиш даври бир неча кун давом этади. Сўнгра учинчи давр — тузалиш даври бошланади. Тузалиш даври 1-12 ойдан бошлаб 2 йилгача давом этади. Бемор боланинг иситмаси тушади, оёқ-қўлларидаги оғриқлар йўқолади, агар бемор қаттиқ зарарланмаган бўлса, палажланган оёқ-қўлларда ҳаракат пайдо бўла бошлайди ва бемор бутунлай тузалиб кетаолади.

Лекин кўпинча тўртинчи давр — тузалмас ва умрбод майиблик даври бошланади. Бола бу даврда қўлларини ҳаракатлантиришдан, шунингдек юришдан маҳрум бўлади. Оёқ-қўлларининг ҳаракатсизлиги ва мушакларнинг ўзгариши натижасида оёқ-қўллар (кўпинча оёқлар) ўз шаклини ўзгартиради, бўтимларида қийшайишлар пайдо бўлади. Палажланган оёқ-қўллар нормал ўсишдан қолиши натижасида жуда озиб кетади.

Полиомиэлит касаллиги юқорида кўриб ўтганимиздек, оғир оқибатларга олиб келадиган касаллик бўлганидан ота-оналар ва врачлардан бу касалликка нисбатан доимо хушёр бўлиш талаб этилади. Агар мазкур касаллик вақтида аниқланиб, бемор болани даволашга киришилса тузалиб кетиши мумкин бўлади. Бунинг учун ҳар бир бемор болани тезда докторга кўрсатиш ва ўз вақтида ёрдам олиш зарур. Беморни касалликнинг дастлабки даврида ва эндигина палаж пайдо бўла бошлаган вақтда даволаш муҳим тадбир ҳисобланади. Касалликнинг кейинги даврлари эса боланинг тузалиши учун узоқ вақт талаб қилади ва бу баъзан фойда бермаслиги ҳам мумкин.

Энди бир савол туғилади: Полиомиэлит билан оғриган бемор болага ёрдам кўрсатиш ва унинг даволаниши учун қандай тадбирларни амалга ошириш керак?

Бемор бола учун тинч шароит вужудга келтириш, яъни ўринга ётқизишлари, сўнгра оёқ-қўлларига грелка қўйишлари лозим. Иссиқ чой ва сут бериб, болани сунъий терлатишлари ва устини иссиқ кўрпа билан ўрашлари зарур. Ота-оналар оилада бундан ташқари бемор болани соғ болалардан ажратиш, трамвайларда, кўчаларда, поликлиникада кўтариб олиб юрмаслик, аксинча врачни уйга чақириш ва бемор болани тезда касалхонага юбориш керак. Кейин бемор бола турган уй-жой, унинг кийимлари, ўйинчоқлари ва бошқа буюмлари дезинфекция қилиниши зарур.

Ота-оналар бундан ўзлари учун тегишли хулосани чиқариб олишлари ва болада полиомиэлит қасаллигининг белгилари сезилганда, дарҳол врачга мурожаат қилишлари ва ундан ўз вақтида зарур ёрдамни олишни унутмасликлари керак.

А. МУХАРРАМОВА,
Медицина фанлари кандидати.

ТЕАТРЛАРДА:

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 12/VII да **Борис Годунов**, 13/VII да **Тоҳир ва Зуҳра**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — 12/VII да **Нурхон**.

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА» — кундуз янги югослав бадиий фильми **Ҳал қилувчи дақиқалар**, кеч соат 8 ва 10 да **Севгилига шарф**.

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун **Ҳал қилувчи дақиқалар**.

«ИСКРА» — кундуз **Ҳал қилувчи дақиқалар**, кечқурун **Бўлмаган нарсадан бир талай ғовға**.

«ЁШ ГВАРДИЯ» — эрталаб соат 10 ва 12 да **Ханжар**, кундуз ва кечқурун **Ҳал қилувчи дақиқалар**.

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ВАТАН», «ИСКРА», «ХИВА», «ИСКРА» (Кафанов номли парк), «УДАРНИК» — **Ҳал қилувчи дақиқалар**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА
ТЕЗ КУНДА
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
Умаржон Исмоилов асари
Зафар
4 парда, 6 кўринишли музикали драма
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **П. Раҳимов** ва **Ҳ. Раҳимов** музикаси.
Режиссёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти **И. О. Юнгвальд-Хилькевич**, дирижёр — **Н. М. Гинзбург**, рассом — **Г. А. Визель**.
Коллектив бўлиб кўриш учун 33-907-телефон орқали заявкалар қабул қилинади.

Кўчирилган колхозларда қурилиш ишлари олиб борувчи бошқарманинг
ҚУРИЛИШ ДЕТАЛЬЛАРИ ЗАВОДИ
ташкилот, муассаса ва колхозларга
ЁҒОЧ ЧИҚИТЛАРИ ВА ҚИПИҚ
Сотади
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Мало-Бешагачская кўча, 179-уй (10-трамвайнинг «Транспорт институти» остановкаси).

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136 Пропаганда бўлими — 136 Совет қурилиши бўлими — 132, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва санъат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими — 132 Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими 135. Секретариат — 34048. Эълонлар бўлими — 38142.

Р 03899. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1476.